Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ № 102 (9348). • 1988 йил 26 май • пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига

✦ МАҲМУД Хошимов Тошкентдаги чарм-галантерея фабрикасининг илғор ишчиси. У Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига зиммасига оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилмоқда. М. Хошимов шаҳар Советининг депутати. СУРАТДА: М. Хошимов.

М. Нуриддинов фотоси.

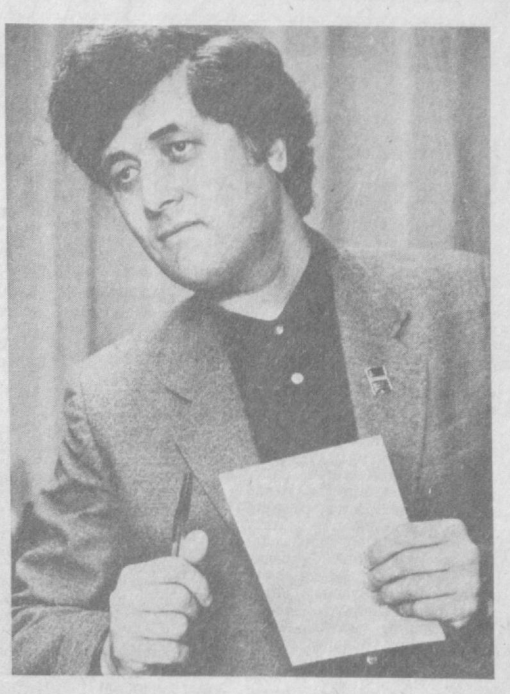

РЕВОЛЮЦИОН ЎЗГАРТИШЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

24 май куни соат 15 да палаталарнинг мажлислар залида Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Г. П. Разумовский, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Тализин, О. Д. Бакланов, И. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари **Б. Е. Патон** очди.

Мажлис қатнашчилари саккизинчи сессиядан кейин ўтган вақт ичида вафот этган депутатларнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб, ҳурмат билан эсга олдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари депутат **Г. П. Разумовский**га сўз берилади.

Нотиқ қуйидагиларни айтди: ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессиясида Иттифоқ Советининг Раиси этиб сайланган Л. Н. Толкунов бетоблиги туфайли пенсияга чиқиши муносабати билан ўзини шу вазифадан озод қилиш тўғрисидаги илтимос билан мурожаат этди. Иттифоқ Совети оқсоқоллар кенгашининг топшириғига биноан сизларнинг муҳокамангизга Л. Н. Толкуновнинг илтимосини қондириш ҳамда уни Иттифоқ Советининг Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги таклифни киритаман.

Горький областининг Ленин сайлов округидан депутат Ю. Н. Христорадновни Иттифоқ Советининг Раиси этиб сайлаш таклиф қилинади. Ўртоқ Христораднов катта партиявий иш тажрибасига эгадир, 1974 йилдан буён КПСС Горький область комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаб келмоқда. У КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, тўққизинчи ва ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг депутати қилиб сайланган.

Алитус сайлов округидан депутат, В. И. Ленин номли Литва ГРЭСининг директори П. М. Норейкани Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари этиб сайлаш тўғрисидаги таклиф киритилади.

Бу таклифларни Иттифоқ Советининг оқсоқоллар кенгаши маъқуллаган.

Мажлис қатнашчилари депутат **Ю. Н. Христораднов**ни Иттифоқ Советининг Раиси, депутат **П. М. Норейка**ни Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари этиб бир овоздан сайлайдилар. Л. Н. Толкунов Иттифоқ Совети Раиси вазифасидан озод қилинди.

Сўнгра мажлис Ю. Н. Христораднов раислигида ўтди.

Мандат комиссиясининг янги сайланган депутатларнинг ваколатлари тўғрилигини текшириш тўғрисидаги доклади юзасидан тегишли қарор қабул қилинади.

Палатанинг баъзи доимий комиссиялари составига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги таклифлар кўриб чиқилди. Ушбу масала юзасидан қарор қабул қилинади.

Сўнгра депутатлар СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасини муҳокама этишга киришадилар.

Кооперация ҳаракатини ривожлантиришни одамлар ташаббус ва ижодкорликни кенг намоён этиш имконияти деб, маъмуриятчиликка ва бюрократизмга қарши кураш усулларидан бири деб билмоқдалар, деди музокарани бошлаб берган РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **В. П. Орлов.** Ҳозир республикада 9 мингтадан кўпроқ кооператив бор, уларда 107 мингдан ортиқ киши ишлаб турибди. Бултур ишлаб чиқарилган маҳсулот ва кўрсатилган хизмат ҳажми салкам 170 миллион сўмликка етди. Кооперация фаолиятининг кўлами ҳали унчалик катта эмас. Бир қанча ўлка ва областларда нормал шароит яратиб бериш бир ёқда турсин, ҳатто турли-туман тўсиқлар қўйилмоқда, ғайри қонуний тақиқлар ва чеклашлар белгиланмоқда. Буларнинг ҳаммасини тузатиш керак.

Нотиқнинг фикрича, кооперативларни барпо этиш ва уларнинг ишини ташкил қилиш масалаларини тартибга солувчи қонунлар ҳам мукаммал эмас.

Нотиқ кооперативларни ривожлантиришда ва уларнинг самарадорлигини оширишда Советларнинг ролига тўхталди. Нутқнинг анчагина қисми озиқ-овқат муаммосини ҳал этишда матлубот кооперациясининг аҳамиятига бағишланди.

Кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси республикада кўпчиликни қизиқтирди, деди Украина ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси депутат **Ю. А. Коломиец.**

Республика меҳнаткашлари бу Қонун актини нақадар қизиқиб, манфаатдорлиқ билан муҳокама қилганликларини нотиқ гапириб берди. Одамлар якдилдирлар: Қонун тез орада кучга киритилиши, совет экономикасини ривожлантиришнинг, совет кишилари фаровонлигини оширишнинг қудратли тезлаткичи бўлиб қолиши керак.

Қонун кооперациянинг жуда катта потенциал имкониятларини очиш, колхоз ҳаракатига янги омил бахш этиши лозимлиги шубҳасиз. Кооперация ҳаракатида одамларнинг хўжайинлик туйғуси тез мустаҳкамланади, деб таъкидлади у.

Бироқ кооперативларнинг ишида ҳали бир талай муаммолар бор. Улар мадад ва ёрдамга муҳтож. Депутат кооперация ҳаракати ўзи учун ғоят зарур бўлган ҳар томонлама мадад олади, деб ишонч билдирди.

Кейинги йилларда ишлаб чиқарувчи кучларни ўстиришга сунъий равишда халақит бериб келинган, амалга сажда қилиш, хушомадгўйлик, порахўрлик, ошна-оғайнигарчилик жуда чуқур томир ёйган областимизнинг социал-иқтисодий тараққиёти учун кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси катта аҳамиятга эга, деди Қозоғистон Компартияси Чимкент область комитетининг биринчи секретари депутат **К. Х. Тюлебеков.** Халқ ўзгаришларнинг ёқимли шабадасини астойдил қўллаб-қувватлаб кутиб олди.

Кооперация ҳаракати туфайли одамлар магазиндан тополмаётган баъзи моллар пайдо бўлди, янги ошхоналар очилди, хизмат турлари кўпайди, теб таъкидлади нотиқ. Кооперативлар халқ хўжалиги турли тармоқларининг иқтисодий структурасига табиий равишда қўшилмоқда.

Қайта қуриш жараёни қишлоқ меҳнатчилари турмушининг моҳияти бўлиб қолмоқда, деди Брест область Кобрин районидаги «Победа» колхози касаба союз комитетининг раиси депутат **Е. Н. Игнатюк** минбарга чиқиб. Биз яна ўз заминимизнинг соҳиби эканимизни ҳис эта бошладик, ер ва техникани, шунингдек, меҳнат натижаларини тасарруф этиш имконига эга бўлдик.

Биз муҳокама қилаётган кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси меҳнатнинг янги илғор усулларидан фойдаланишни кўзда тутади. Ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтган бизнинг хўжалигимизда оила ва ижара пудратлари ривожланди. Нотиқ бу усулнинг афзалликларини конкрет факт ва рақамлар билан кўрсатиб берди.

Е. Н. Игнатюк касаба союз комитетининг раиси сифатида касаба союзларининг меҳнат тўғрисидаги қонунларга риоя этилиши устидан назорат қилиш ҳуқуқи билан боғлиқ бўлган муҳим масалага тўхталди. У янги Қонунга баҳо бериб, мазкур Қонун барча муаммоларни ўз-ўзидан ҳал этавермаслигини таъкидлади. Кўпгина ташкилотлар, идоралар, меҳнаткашларнинг ташаббускорлиги ва манфаатдорлиги зарур.

Кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси жамоатчилик орасида катта қизиқиш уйғотди, деди Центросоюз правлениесининг раиси депутат **П. С. Федирко.** Тушган таклифларнинг анчагина қисмидан матлубот жамиятлари ва уларнинг союзлари намунавий уставларини тайёрлашда фойдаланилади. Бу уставлар матлубот кооперациясининг навбатдаги съездида кўриб чиқиб, қабул этилади.

Турли поғоналардаги союзлар, шу жумладан, Центросоюз ва уларнинг аппаратлари иш формалари ҳамда методларини, бошқарув услубини ўзгартириш энг муҳим вазифадир, деб таъкидлади нотиқ. Уларнинг фаолиятини, аввало, матлубот кооперациясининг асосий бўғинлари бўлмиш бошланғич кооперативларнинг манфаатларига бўйсундириш керак. Центросоюз правлениесининг раиси ҳозир матлубот кооперациясида ташкил этилаётган янги типдаги корхоналар хўжаликларда етиштирилаётган ҳамма маҳсулотни харид қилиш билан шуғулланаётганликлари, маҳсулотни ўз жойида қайта ишлаётганликлари ва уни сотаётганликлари ҳақида гапириб беради.

Қайта қуриш бизга ишонч бахш этди, бутун ишимизга янги мазмун киритди, деди Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг биринчи секретари депутат **М. М. Мирқосимов.**

Нотиқ Қонун лойиҳасини таърифлар экан, бу Қонун масалан, колхозларга хўжалик ҳисоби, ўз харажатларини ўзи қоплаш ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш имкониятини тўла-тўкис рўёбга чиқаришга йўл очишини таъкидлади. Ҳозир партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари кооперация тўғрисидаги Қонуннинг моҳияти ва маъносини тушунтириш, кооперация ҳаракатининг қайта қуриш вазифалари билан чамбарчас боғланишини таъминлаш учун кўп иш қилиши керак.

СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасининг сессияда муҳокама қилиниши, деди В. И. Ленин номидаги Тбилиси электровозсозлик заводи электр монтажчилари бригадири депутат **Г. А. Метонидзе,** социализмнинг Ленин тасаввур этган қиёфасини қайта тиклаш учун курашнинг яна бир яққол далилидир. Бу ҳужжатнинг умумхалқ муҳокамаси ижтимоий турмушни янада демократиялаш жараёнини чуқурлаштирди, айниқса, туб иқтисодийислоҳотни амалга оширишда Совет ҳокимияти органларига хос бўлган имкониятларни тўлиқ намоён қилди.

Бизнинг республикамиздаги коопарация ҳаракати, деб уқтирди депутат, ўз ҳуқуқларини зўр ғайрат билан қарор топтирмоқда, бир талай тўсиқларни олиб ташламоқда. Нотиқ ҳужжатни тасдиқлашга чақиргач, СССР Олий Совети сессиясининг якунлари, унинг қарорлари КПССнинг XIX Бутуниттифоқ конференциясига тайёргарлик кўришдаги муҳим бўғин бўлади, деб ишонч билдирди.

Латвия ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Ю. Я. Рубэн** Қонун лойиҳасида баъзи масалалар етарли равишда ҳал этилмаганини уқтирди. Депутат СССР Молия министрлигининг кооператорларга солиқ солиш соҳасидаги, унинг ибораси билан айтганда, «ноизчил» сиёсатини қаттиқ танқид қилди. Қишлоқ хўжалик кооперативлари учун давлат буюртмасининг ихтиёрийлиги тўғрисида Қонунда акс эттирилган тезисни ҳам амалга ошириш унчалик осон бўлмайди. Кўпчилик колхозлар давлат буюртмасини буйруқ тарзидаги эски планнинг бошқа бир нусхаси бўлмаса эди, деб унга шубҳа билан қарамоқдалар, деди нотиқ. Депутат Қонунда давлат буюртмаси сўзини шартнома сўзи билан алмаштиришни таклиф қилди.

Лойиҳасини СССР Олий Совети муҳокама қилаётган Қонун мамлакат учун вақтинчалик эмас, балки стратегик аҳамиятга эгадир. СССР Фанлар академияси жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институтининг директори депутат **Е. М. Примаков** бу Қонун чиндан ҳам қайта қуриш маҳсули эканини таъкидлади. Ленин кооперацияни социализмга олиб борадиган катта йўл, деб атаганлиги тасодифий ҳол эмас.

Бошқа нотиқлар каби академик ҳам ортиб борувчи солиқ солиш тўғрисидаги масалага тўхталиб, менимча, бу қоида кенг муҳокама қилинмасдан, шошма-шошарлик билан қабул қилинган, деб айтди. У матбуотда, сессияда даромад солиғи ставкаларини қайта кўриб чиқиш тўғрисида айтилган даъватни қўллаб-қувватлади. Нутқда моддий-техника таъминоти соҳасида кооперативларнинг давлат корхоналари билан тенг ҳуқуқлилиги масаласи ҳам кўтарилди.

КПСС Пенза область комитетининг биринчи секретари депутат **Ф. М. Куликов** кооперация тўғрисидаги Қонунни қабул этишни таклиф қилиб, лойиҳада ишлаб чиқаришни интенсивлашга оид масалаларнинг бутун комплекси мутлақо тўғри қўйилганини таъкидлади.

Нотиқ бу фикрни областда тузилган кооперативларнинг тажрибасидан олинган конкрет мисоллар билан исботлади. Улар турли шароитларда ишламоқда. Аммо ҳамма жойда сезиларли натижаларга эришилмоқда, бу натижалар аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат моллари билан таъминлашга, хизмат соҳасини кенгайтиришга ижобий таъсир қилмоқда.

Нутқда айтилган истаклар орасида шундай истак ҳам бўлди: вақтинчалик, мавсумий кооперативлар тузиш мумкин ва лозим. Уларда студентлар ва мактаб ўқувчилари ўзларига ҳам, жамиятга ҳам фойда келтириб, самарали меҳнат қилишлари мумкин.

Красноярск ўлкаси Пировское районидаги Калинин номли колхоз раиси **Н. Г. Раҳмонқулов** муҳокама қилинаётган СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасини давлатнинг муҳим ҳужжати деб атади. Унинг фикрича, кооперация ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотга узвий равишда қўшилиши, халқ хўжалигидаги ишларни яхшилашнинг ишончли қуроли бўлиб қолиши керак.

Нотиқ янги Қонун лойиҳаси кооперация демократиясини ривожлантиришнинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлашини, колхозларнинг ва бошқа кооперативларнинг манфаатларини ҳимоя қилишини айтди. Бу ҳаракат аста-секин кучайиб бораётганини, хўжалик юритишнинг мукаммал усули бўлиб қолишини тажриба кўрсатиб турибди.

Бироқ. Красноярск ўлкаси меҳнатчилари вакилининг фикрича, ҳали кооперациянинг ҳамма имкониятларидан ҳам фойдаланилаётгани йўқ. Нотиқ кооперация тўғрисидаги Қонунга умумий овқатланиш кооперативларининг иши фақат ўзи ишлаб чиқарган ёки бозордан сотиб олинган хом ашё асосига қурилиши кераклиги тўғрисидаги қоидани киритишни таклиф қилди.

Кооперация тўғрисидаги Қонуннинг қабул этилиши, деди КПСС Тула область комитетининг биринчи секретари депутат **Ю. И. Литвинцев,** қатъий заруратдир. Муҳокама қилинаётган Қонун лойиҳасида социалистик кооперация ижтимоий-фойдали фаолиятнинг доимо ривожланиб борувчи илғор шакли эканлиги ҳақида тўғри хулоса чиқарилган. Бу ҳаракатни изчиллик билан ривожлантириш кооперацияни экономиканинг давлат сектори билан узвий равишда боғлайдиган кенг тармоқли системага айлантиради. Нотиқ бу фикрни область агросаноат бирлашмалари мисолида яққол исботлаб берди.

Муҳокама чоғида депутатлар кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасига киритиладиган тузатишлар тўғрисидаги таклифларини айтдилар. Шу муносабат билан Иттифоқ Совети доимий комиссияларга бу таклифларни Миллатлар Советининг доимий комиссиялари билан ва СССР ҳукуматининг вакиллари билан биргаликда кўриб чиқиб, натижаларни Олий Советга маълум қилишни топширди.

Иттифоқ Советининг мажлиси ёпиқ, деб эълон қилинади.

25 майда СССР Олий Советининг сессияси ўз ишини давом эттиради.

* * *

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси арафасида мамлакатимиз ҳаётида юз бераётган катта ўзгаришлар тобора яққол намоён бўлмоқда. Туб иқтисодий ислоҳот авж олиб бормоқда. Демократиялаш ва ошкоралик янги-янги позицияларни эгалламоқда. Кооператив ҳаракат ривожланиб қайта қуришнинг таъсирчан жадаллаштирувчи кучига айланмоқда. СССРдаги кооперация тўғрисида Қонун кооперация ҳақидаги ленинча ғояларни ҳозирги даврга мувофиқлаштириши, жамиятдаги чуқур ўзгартишлар тажрибаси билан боғлаши, кооператив ҳаракатни ҳар томонлама ривожлантириш учун кенг имконият очиб бериши ҳамда унинг қудратли иқтисодий потенциалини тўла намоён қилиши керак. Бу Қонун лойиҳаси СССР Олий Советининг тўққизинчи сессиясида муҳокама қилинмоқда.

Инсон, унинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик жамиятимиз ҳамма соҳаларини қайта қуришдаги партия йўлининг негизидир.

Совет ва хўжалик органларининг меҳнаткашларни уй-жой билан таъминлаш, социал маданий-маиший объектлар қурилиши кўламларини кенгайтириш иши самарадорлигини қай тариқа ошириш масаласи — деярли ҳар бир оилага, ҳар бир совет кишисига дахлдор бўлган масалалар депутатлар муҳокамасига қўйилган. 2000 йилгача ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш юзасидан аниқ-равшан мақсадни белгилаб берган партия XXVII съездида мазкур муҳим социал масала ўртага қўйилган.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Соат 10 да СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Миллатлар Советининг биринчи мажлиси очилди.

Депутатлар ва меҳмонлар **В. П. Никонов, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, Ю. Д. Маслюков, Д. Т. Язов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисда Миллатлар Советининг Раиси **А. Э. Восс** раислик қилди.

Мажлис қатнашчилари саккизинчи сессиядан кейин вафот этган депутатлар хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Янги сайланган депутатларнинг ваколатларини текшириш тўғрисидаги мандат комиссияси доклади юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Палата доимий комиссияларининг составига баъзи ўзгартишлар киритилди. Белоруссия Компартияси Гомель область комитетининг биринчи секретари депутат **А. С. Камай** халқ истеъмоли моллари ва аҳолига хизмат кўрсатиш комиссиясининг раиси, Қозоғистон касаба союзлари республика Советининг раиси депутат **Э. Жакселеков** соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиясининг раиси қилиб сайланди. Депутатлар Г. Г. Бартошевич, З. К. Камалиденов ана шу комиссияларнинг раислари вазифасидан озод қилиндилар.

Сўнгра Миллатлар Советида мамлакат экономикасини ривожлантиришда кооперациянинг роли ҳамда СССРдаги кооперация тўғрисида Қонун лойиҳаси хусусидаги докладни муҳокама қилиш бошланди.

Кооперация тўғрисидаги қонун социалистик экономикани ленинча тушунишни ривожлантиришни жадаллаштирувчи қудратли куч бўлиб қолади, деди музокараларни очган Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **Г. С. Таразевич.** Биз, деди у, қайта қуриш шароитларида жуда зарур бўлган ўз-ўзини бошқариш ва демократия амалий мактабини вужудга келтирамиз.

Депутат умуман Қонун лойиҳасини маъқуллади-ю, лекин ҳужжат баъзи камчиликлардан ҳам маҳрум эмас, деди. У ўз нутқида ривожланаётган кооперация билан маҳаллий Советларнинг ўзаро муносабатларига доир бир қанча масалаларни тилга олди.

Нотиқ жойларда солиқ солиш практикасидаги «хилма-хиллик»дан қўрқиб, бу муҳим янги ишни яна марказлаштиришга, ундан ҳаракатчанлик ва ижодиётни ситиб чиқаришга ҳаракат қилаётганларнинг важларига қатъиян эътироз билдирди. «Витебск» солиғи ёки «Брест» солиғидан чўчимаслик керак. Бундай ёндашувда бюджетдан йўқотишлар бўлиши мумкин, деб хавфсирашлар ҳам асоссиздир. Бутун мамлакат миқёсида қилинган хатоликни тўғрилашдан кўра жойлардаги айрим хатоликларни чаққон тўғрилаб юбориш анча осон, деди депутат.

Ровно область Млинов районидаги «40-риччя жовтня» колхозининг меҳнатчилари СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси тўғрисида қайта қуриш руҳига мос деган фикрдадирлар. Колхоз раиси депутат **Г. Й. Шегеда** сессия минбаридан шу гапни айтди.

Кейинги йилларда қишлоқда муҳим ўзгаришлар рўй берди, аммо туб ўзгариш бўлгани йўқ, деди депутат. Буни биз ҳам кўриб турибмиз, шаҳарликлар ҳам озиқ-овқат магазинларининг пештахталарига қараб шуни кўриб турибдилар. Мавжуд қолоқликни йўқотишда кооперация тўғрисидаги Қонун ўз ролини ўйнамоғи керак, деб ўйлайман. Кўп ҳолларда майда чеклашлар билан кооперация ижодий организмининг ривожи тўхтаб қолмоқда. Ишда колхозчига кўпроқ ишониш, унинг ҳуқуқларини камситмаслик, ташаббусларига кенг йўл очиш керак.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ИТТИФОҚ СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИНИ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Иттифоқ Совети **қарор қилади:**

Литва ССР Алитус сайлов округидан депутат, В. И. Ленин номидаги Литва Давлат район электростанциясининг директори Пранас Миколович **Норейка** Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари қилиб сайлансин.

Москва, Кремль. 1988 йил 24 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ РАИСИ ТЎҒРИСИДА

Иттифоқ Совети **қарор қилади:**

1. Депутат Лев Николаевич **Толкунов** саломатлиги ёмонлашиб пенсияга чиққанлиги муносабати билан унинг Иттифоқ Совети Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги илтимоси қондирилсин.

2. Горький область Ленин сайлов округидан депутат Юрий Николаевич **Христораднов** Иттифоқ Советининг Раиси қилиб сайлансин.

Москва, Кремль. 1988 йил 24 май.

«УЙ-ЖОЙ» ПРОГРАММАСИГА ҲИССА

БИРИНЧИ Тошкент уйсозлик комбинатидан Александр Закусилов бригадасида ҳар бир ходимнинг иш унуми икки баравар ошди. Бу эса уларга ишлаб чиқариш графигидан анча ўзиш имконини беради.

Мазкур комплекс бригада Бутуниттифоқ партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун оширилган мажбурият қабул қилди. Кунлик смена нормаси 15—20 процент ортиғи билан бажарилмоқда. Қурувчилар ўз сўзлари устидан чиқадилар — биринчи квартал аъло кўрсаткичлари бунинг далилидир. Бу ерда пландаги 45 минг сўм ўрнига амалда 55 минг сўмликдан зиёд иш бажарилган.

Корхонанинг бошқа илғор бригадалари — 31-қурилиш бошқармасидан А. Борисенков, 26-қурилиш бошқармасидан Т. Назаров, 21-қурилиш бошқармасидан Ю. Кургузкин, пардоз ишлари бошқармасидан Х. Зиев бригадалари ҳам зарбдор меҳнат намунасини кўрсатмоқдалар.

(ЎзТАГ мухбири).

ЭЛЕКТРОНИКА ПОЕЗДЛАРНИ БОШҚАРАДИ

ЎРТА ОСИЁ темир йўли Тошкент бўлинмасидан ўтаётган юзлаб поездлардан истаганингизни бир иш жойидан — диспетчерлик марказидан туриб кузатишингиз мумкин. Тошкентда, темир йўл бошқармасида марказнинг биринчи навбати ишга тушди.

Пультда бўлинманинг қарийб 800 километрлик темир йўл тармоқларидаги барча сигналлар ва стрелкаларнинг аҳволи кўриниб турибди. Бу ердан истаган вақтингизда ҳар бир станция билангина эмас, йўлда кетаётган ҳар бир локомотив билан ҳам алоқа ўрнатишингиз мумкин.

Диспетчерлик маркази туфайли ҳаракат хавфсизлиги, айни вақтда асосий иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланмоқда: чунончи, Тошкент бўлинмасида май ойи бошларидан бери вагонлар ҳаракати 5,5 соат тезлашди. Хизмат қилувчилар сонини анча қисқартириш имконияти туғилди.

Бундай марказ илк бор яқинда Донецк шаҳрида очилган эди. Тошкент диспетчерлик маркази мамлакатдаги иккинчи марказдир. Республика пойтахтидаги диспетчерлар яқин келажакда Ўрта Осиё темир йўлининг Тошкент бўлинмасидагина эмас, айни вақтда бошқа бўлинмаларда ҳам — Душанбегача бўлган масофада поездлар ҳаракатини назорат эта оладилар. Чоржўйда ташкил этилаётган филиал эса ғарбий йўналишда — Красноводск шаҳригача бўлган масофада ҳаракатларни бошқаришни автоматлаштириш имконини беради. Шундай қилиб, қудратли ҳисоблаш ва дисплей техникаси билан қуролланган икки диспетчер минг километрлик кенгликда барча ҳаракатларни бошқара олади.

ХИЗМАТ ТУРЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

Йил бошидан буён Бекобод районидаги маиший хизмат кўрсатиш корхоналари сони яна 3 тага кўпайди. Жумладан, «Победа» колхозида мураккаб рўзғор буюмлари устахонаси, «Авангард» совхозида эркаклар, аёллар ва болалар устки кийимлари тикиш цехи ҳамда сартарошхона очилди.

Ҳозирги пайтда район маиший хизмат кўрсатиш комбинати ходимлари аҳолига 50 дан ортиқ турда хизмат кўрсатмоқдалар. Бу йил қишлоқ меҳнаткашларига 29 минг сўмлик пуллик хизмат кўрсатиш режалаштирилган.

А. НОСИРОВА.

Мукофот муборак!

ОЛМАОТАДАН қувончли хабар келди: Грузия ССР халқ артисти Т. Чхеидзе раислигидаги жюри Ўзбекистон «Ёш гвардия» театрини Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон театрларининг биринчи республика фестивали ғолиби деб топди. Ҳамзанинг «Майсаранинг иши» пьесасини саҳналаштирган коллектив театр кўриги бош совринига сазовор бўлди.

Миллий анъаналарнинг сақланиши, асарнинг режиссёрлик ва бадиий жиҳатдан оригинал тарзда гавдалантириб кўрсатилиши тошкентлик артистлар спектаклининг юқори баҳоланишига асосий сабаб бўлди. Театр бош режиссёри Б. Йўлдошев саҳналаштирган ва рассом Г. Брим безаган спектакль биринчи марта саҳнада эмас, балки очиқ майдонда намойиш этилди. Дорбозлар, масхарабозлар, карнайчи ва сурнайчилар актёрларга жўр бўлиб туришди. Уларнинг чиқишлари спектаклга узвий равишда сингиб, уни янада қизиқарли ва ёдда қоладиган қилди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент область Советининг бешинчи сессияси 1988 йил 28 майда Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида (Ўзбекистон проспекти, 9) эрталаб соат 11 да очилади.

Совет партия группасининг мажлиси шу ернинг ўзида эрталаб соат 10 да бўлади.

Депутатлар эрталаб соат 9 дан бошлаб рўйхатга олинадилар.

Халқ депутатлари область **Совети ижроия комитети.**

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

РЕВОЛЮЦИОН ЎЗГАРТИШЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Депутат муҳим масала тўғрисида якунловчи фикрларни айтгач, Қонун лойиҳаси юзасидан, қишлоқда кадрларни мустаҳкамлаш юзасидан бир қанча конкрет таклиф ва мулоҳазалар айтди.

Қонун лойиҳасида кўзда тутилган бир модда-кооперативдаги меҳнат фахрли, обрўли-эътиборли бўлиб, уни давлат ҳамма чоралар билан рағбатлантиради, деган модда кооперация ҳаракатини ривожлантиришда янги-янги имкониятларни очиб беради, деди СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетининг раиси депутат **И. И. Гладкий.** У Комитет ҳозироқ қарорларни тайёрлашда экономиканинг қайси секторида ишлашидан қатъи назар, барча категориядаги меҳнаткашларнинг меҳнат ва социал муносабатлар соҳасида тенг бўлишига ҳаракат қилмоқда, деди. Қонун иқтисодий муносабатларда демократияни чинакамига ривожлантиришнинг муҳим омилларидан бири бўлади, албатта.

Сўнгра нотиқ давлат корхоналари билан кооперативлар ўртасида кадрлар рақобатидек муҳим жиҳатга тўхталди. Бир қанча жойларда кадрлар давлат корхоналаридан кооперация соҳасига ўтиб кетаётганликларининг ҳеч бир қўрқинчли жойи йўқ, деди у. Кооператив сектор билан давлат сектори ўртасидаги иқтисодий мусобақа хўжалик юритиш илғор методларини кенг кўламда жорий этишга, хўжалик ҳисобини чуқурлаштиришга имкон беради.

Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **Г. М. Восканян** қишлоқда кооперацияни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда, сунъий равишда яратилган ғовлар олиб ташланмоқда, совхоз ва колхозларнинг имкониятларини тўла-тўкис очиш чоралари кўрилмоқда, деди.

Нотиқ кустар-ҳунармандчилик ва маиший хизмат соҳасида аҳолининг тобора кенгроқ табақалари жалб этилаётганлигини маълум қилди. Ортиқча ишчи кучи бўлган Арманистон учун бу нарса, айниқса, муҳимдир.

Шу билан бирга нотиқ республикада кооперация ҳаракатини ривожлантириш учун мавжуд имконият ва резервлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаётганлигини айтди. Кооперативларнинг аҳолининг товарлар ва хизматларга бўлган кўпайиб бораётган эҳтиёжларини қондириш ҳиссаси ҳам жуда оз. Нутқда Иттифоққа бўйсинувчи корхоналар фаолиятидан қониқмаслик хусусида гапирилди. Бу ишда шу корхоналарнинг имкониятлари ғоятда қулайдир.

Қонин лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси республикада кенг қизиқишларга сазовор бўлди, деди Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **П. К. Лучинский.** Бултурги йил охирларида республика Олий Советининг Президиуми депутат ва активлардан иборат икки мингтадан кўп ишчи группаларини тузди. Улар жуда кўп қишлоқларда бўлдилар, деярли ҳар бир уйга кириб чиқдилар. Бу айланишлардан мақсад — томорқа участкаларидан фойдаланиш практикаси билан танишув, оила ва ижара пудратини ривожлантириш истиқболларини, кооперативлар тузиш имкониятларини очишдан иборат эди. Бу ишнинг натижаларини мана шу рақамларга қараб билиш мумкин: даставвал 45 мингга яқин кишини ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этиш кўзда тутилганди, амалда эса қарийб 115 минг кишини жалб этиш мумкин бўлди.

Сўнгра нотиқ кооперативлар фаолиятини яхшилашни кўзловчи бир қанча таклифлар киритди. Жумладан, министрликлар ва идораларнинг СССР Министрлар Совети ижозатисиз бирон бир кўрсатма чиқаришларини тақиқлаб қўйишни таклиф этди.

Шуниси эътиборга сазоворки, кооперация тўғрисидаги Қонун сессияда қабул қилинмасиданоқ у қайта қуришга хизмат қила бошлади, деди ўз нутқида Молдавия ССР Ришкан районидаги «Вяца ноуэ» колхозининг раиси депутат **Н. И. Писарь.**

Жумладан, у янги Қонун хўжаликлараро кооперацияга омил бағишлайди, ривожланиш учун унга қўшимча имкониятлар беради, деб таъкидлади. Кооперативлар аҳолининг товарлар ва хизматларга бўлган эҳтиёжлари тўла-тўкис қондирилмаётган тармоқларда тузилмоқда. Аммо кўпгина ҳоллар кооператорларнинг даромадлари қилинган меҳнатнинг миқдори ва сифатига боғлиқ бўлмай, улар оз ишлаб, давлат ва гражданларнинг ҳисобидан кўпроқ ҳақ олиш эпини топганликларидан далолат беради, деди нотиқ. Бу нарса тайёр маҳсулот ва хом ашё олиб сотарларига, айниқса, тааллуқлидир. Депутатнинг фикрича, виждонан қилган ҳалол меҳнати билан жамоат эҳтиёжларини қондиришга катта ҳисса қўшаётган кооперацияни қўллаб-қувватлаш керак, молия органлари эса кооперативлар аъзоларининг шахсий даромадларига ўсиб борувчи шкала бўйича солиқ солишга янада эҳтиёткор бўлиб қарашлари лозим.

Литва ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **В. В. Сакалаускас** республикада кооператив метод билан хўжалик юритиш азалий илдизларга эга эканини айтиб, бугунги кунда шу ҳаракат кенг ривожланмоқда, деди.

Нотиқ кооперативлар давлат секторига нисбатан кўпроқ иқтисодий эркинликка эга эканлигини таъкидлади. Литва деҳқони учун кооператив шаклда хўжалик юритиш давлат шаклига нисбатан матлуброқдир. Колхозлар структурасида совхозларга нисбатан демократизм элементлари анча кўп. Аммо совхозларни колхозларга ва аксинча колхозларни совхозларга айлантириш тартиби ҳозирча ҳаддан ташқари марказлаштирилгандир.

Нотиқ республикада жорий этилаётган хўжалик пудрати турли шаклларининг самарадорлигини рақамлар ва фактлар билан кўрсатиб берди. Аввало, қишлоқ хўжалигига маъмурий-буйруқбозлик йўли билан раҳбарлик қилиш методидан воз кечиш лозим, деб даъват этди депутат. Республикада буйруқбозлик методига барҳам бериш юзасидан қатъий чоралар кўрилмоқда. Қайта қуриш йўлидаги ҳар бир янги қадам ҳаммадан тўла кучқувват билан ишлашни талаб қилади.

Олис қишлоқ районлари кооператорларнинг ёрдамларига, айниқса, муҳтождир. Қирғизистон Отбоши район партия комитетининг секретари депутат **С. Казатова** шунга эътиборни жалб қилди. Лекин таассуфки, олис районларнинг аҳолиси биринчи навбатда муҳтож бўлган эҳтиёжлар — маиший хизмат, уй-жой ремонти ва уни қуриш ишлари ҳозирча дуруст қондирилмаётир.

Нотиқ ҳозир республикада икки юзтадан кўп кооператив ишлаб турганлигини маълум қилди. Лекин имкониятларнинг амалга ошиши мутлақо етарли эмас. Депутат қўйчилик маҳсулотларини қайта ишлайдиган, тери пиширадиган, дубленка тайёрлайдиган кооперативларни кенг кўламда ривожлантириш мумкинлигини ўзининг Норин области мисолида кўрсатди. Лекин химикатлар, бўёқлар сира етишмаслиги ҳалақит беряпти. Биз бу соҳада тегишли тармоқлар корхоналарининг, СССР Давлат агросаноат комитетининг ёрдамига кўз тутамиз, деди депутат.

Кооперация тўғрисидаги Қонуннинг амал қилиши қайта қуриш характери ва суръатларини кўп жиҳатдан белгилаб беради, деди Эстония ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Х. Т. Вельди.** У ҳужжатни умуман маъқуллаб, унинг бир қанча моддалари ва қоидаларига тўхталди ва буларни қисман ўзгартириш ва тўлдириш керак, деди.

Депутат ҳозир республикада мингтагача етиб қолган кооперативлар иш практикасидан келиб чиқиб, уларни муваффақиятли ривожлантириш учун маҳаллий таклиф ва ташаббуслар катта аҳамиятга эга бўлади, деб таъкидлади. Кооператив қурилиши ленинча принциплари экономиканинг бу сектори бозор эҳтиёжлари ўзгаришига ҳозиржавоб бўлишга тайёрлигини, ҳаракатчанлигини тақозо этади. Шу жиҳатдан олганда, кооператив сектори фаолиятини бошқаришда маҳаллий ҳокимият органларининг роли, айниқса, ортади, деб ҳисоблайди депутат. Бу қоида солиқ сиёсатида акс этмоғи лозим, деди у.

Депутат кооператив секторда давлат буюртмаларини жойлаштириш практикасига катта эътибор берди. У бундай буюртмалар қабул қилишни рағбатлантирувчи таъсирчан система пишиқтирилмоғи, уларни аниқ бажаришнинг иқтисодий омиллари яратилмоғи керак, деб таъкидлади.

Кооперация тўғрисидаги Қонун социализмни ялпи янгилаш ва такомиллаштиришдек энг мушкул вазифалардан бирини сўзсиз ҳал этади, деди Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг президенти депутат **Э. Ю. Салаев.**

Нотиқ Қонуннинг айрим моддалари билан муфассал танишиб чиқиш бу ҳужжатда камчилик ва ноаниқликлар ҳам борлигини кўрсатди, деди. Қаттиқ маъмурий-директив топшириқлар, марказлашган моддий-техника таъминоти системаси, корхоналар ва ташкилотлар фаолиятини қатъий чеклаб қўйиш жиддий тўсиқ бўлиши мумкинлигига алоҳида эътиборни қаратиш лозим.

Сўнгра академия президенти илмий соҳада кооперация ҳаракатини жорий этиш муаммосига тўхталди.

Бизда сессияга келиш олдидан хўжалик сайловчилари, мутахассислари ва меҳнаткашлари билан биз ҳозир муҳокама қилаётган муаммолар тўғрисида катта ва жиддий гаплар бўлди, деди Шимолий Осетия АССР шаҳар атрофи районидаги «По заветам Ильича» колхозининг бош инженери депутат **И. А. Демченко.** Уларнинг ҳаммаси кооперация тўғрисидаги Қонун коллектив хўжалик экономикасини янада кўпроқ мустаҳкамлаб, одамларга мустақиллик беради, серунум ишлаш ва қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуриш учун омил бахш этади деб ишонч билдирди.

Биз ишлаб чиқаришни янада юксакроқ қилиб ташкил этиш талаб этилади, бу ерда инсон омили чинакамига ишга солинади, деб ишонамиз. Хўжаликда колхозчилар ва мутахассисларнинг бевосита иштироки билан чорвачилик ҳамда деҳқончиликдаги барча бўлинмаларни коллектив пудрат ва ижара пудратига ўтказиш иши амалга оширилмоқда. Шимолий Осетиянинг бошқа колхоз ва совхозларида ҳам шундай ишлар олиб борилмоқда.

Шу билан бирга депутат ерни ижарага бериш хусусидаги Қонун муносабатларини тартибга солиш муаммолари билан алоқадор қийинчиликлар тўғрисида гапирди.

Депутатлар муҳокама чоғида кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасига тузатишлар хусусида таклифлар айтдилар. Шу муносабат билан Миллатлар Совети доимий комиссияларга мана шу таклифларни Иттифоқ Советининг доимий комиссиялари ҳамда СССР ҳукуматининг вакиллари билан биргаликда кўриб чиқиб, натижаларини Олий Советга маълум қилиш вазифасини топширди.

Миллатлар Советининг мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади.

ИТТИФОҚ СОВЕТИ ВА МИЛЛАТЛАР СОВЕТИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИ

Соат 15 да катта Кремль саройида Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг иккинчи қўшма мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. П. Никонов, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. В. Шчербицкий, А. Н. Яковлев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Талызин, Д. Т. Язов, О. Д. Бакланов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, И. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни Иттифоқ Советининг Раиси **Ю. Н. Христораднов** очди.

Палаталарнинг алоҳида-алоҳида мажлисларида, деди у, СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси муҳокама қилиниб бўлди. Музокаралар чоғида депутатлар Қонун лойиҳасига тузатишларни таклиф этдилар. Доимий комиссияларга шу таклифларни кўриб чиқиш топширилди.

Комиссиялар ҳали ишини давом эттираётганлиги муносабати билан сессия кун тартибининг навбатдаги масаласини кўриб чиқишга киришиш, СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси юзасидан қарорни эса доимий комиссиялар иши туганидан кейин қабул қилиш тўғрисидаги таклиф қабул қилинди.

Депутатлар партия XXVII съезди қарорлари асосида уй-жой ва маданий-маиший қурилиш программаси бажарилишини таъминлаш юзасидан совет ва хўжалик органларининг иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқишга ўтадилар. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госстройи раиси депутат **Ю. П. Баталин**га доклад қилиш учун сўз берилади.

Миллатлар Совети уй-жой-коммунал ва шаҳар хўжалиги комиссиясининг раиси **В. А. Згурский** СССР Олий Совети палаталари доимий комиссияларининг қўшимча докладини қилди.

У совет ва хўжалик органларининг, меҳнат коллективларининг куч-ғайратлари билан уй-жойлар ҳамда социал-маданий объектлар барпо этишда яхшилик томон муайян силжишлар кўзга ташланиб қолганлигини маълум қилди. Бу ҳақда ҳукуматнинг докладида муфассал айтилган эди.

Аммо булар дастлабки қадамлардир, холос. Олий Совет палаталарининг комиссиялари социал соҳани кўзловчи инвестиция сиёсатидаги структуравий силжишлар йўл қўйиб бўлмайдиган даражада суст эканлигига жиддий эътиборни қаратдилар. 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки якка тартибдаги уй билан таъминлашга доир конкрет программалар ҳали ҳозирча ҳамма иттифоқдош республикаларда ҳам тасдиқланмаганлиги ташвиш ва безовталик уйғотмоқда.

Яқинда қабул қилинган ва якка тартибдаги уй-жой қурилишини ривожлантиришга қаратилган қарорлар ҳамма жойда аҳолида ўз оиласининг уйини барпо этиб олиш имкониятига зўр қизиқиш уйғотмоқда. СССР Давлат агросаноат комитети, СССР Госстройи, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари аҳолининг буюртмаларига биноан уйлар барпо этиш учун ихтисослаштирилган қурилиш ташкилотларини тузишни жадаллаштиришлари, маҳаллий органлар эса аҳолининг ремонт-қурилиш ишларига бўлган талаб-эҳтиёжларини қондириш учун кооперативларни ташкил этишда ва уларнинг ишида ҳар томонлама ёрдам беришлари керак.

Совет ва хўжалик органлари уй-жой-қурилиш кооперациясини ривожлантиришга эътиборни қатъиян кучайтиришлари лозим. Партия ва ҳукуматнинг мазкур масалага доир қарори кўпгина сунъий ғовларни олиб ташлади, эндиликда эса гап уни амалда рўёбга чиқаришда қолди.

Мамлакатнинг уй-жой фонди — ғоят катта миллий бойликдир. Уни яхши ҳолда сақлаш, ўз вақтида янгилаш ва ремонт қилиш — муҳим вазифадир. Аммо капитал ремонт соҳасида белгиланаётган ҳажмлар норматив эҳтиёжига мувофиқ келмаяпти ва уйлар муддатидан барвақт эскириб қолмоқда.

Ҳукумат докладида социал соҳани ривожлантиришга кўп йиллар давом этиб келган етарли аҳамият бермасликнинг салбий оқибатлари батафсил акс этган. Комиссиялар планлаштирувчи органлар ва кўпгина хўжалик органлари ҳали ҳам ана шундай ёндашувдан воз кечганлари йўқ, деган хулосага келдилар. Ана шу мақсадларга ҳали ҳам капитал маблағлар илмий планлаштириш негизида эмас, балки маҳқамачилик принципига мувофиқ ажратилмоқда.

Коммунал хўжалигининг мутлақо оғир аҳволга тушиб қолганлиги алоҳида ташвиш туғдирмоқда. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети бундан бир йил муваддам уй-жой-коммунал хўжалиги ишини янада такомиллаштириш юзасидан қабул қилган қарорнинг бир қанча топшириқлари ёмон бажарилмоқда. Иссиқлик таъминоти барқарорлигини ошириш вазифаларини ҳал этишда сезиларли силжиш бўлмаяпти. Қишлоқ жойларда ҳам коммунал хўжалигининг ривожи сезиларли даражада оқсамоқда.

Тармоқ штаби бўлган СССР Госстройи ўз ташкилотчилик ишларини кучайтириб, қурилишнинг моддий-техника базаси амалда илдам ривожлантирилишини таъминлаши, объектлар қурилиши муддатлари тубдан қисқартирилишига, иш сифати яхшиланишга эришиши зарур.

Нотиқ корхоналар ва ташкилотларни янги шароитда ишлашга ўтказиш территорияларни социал жиҳатдан ривожлантиришда уларнинг иштирокини таъминлаш чораларини кўришни зарурат қилиб қўйганлигини таъкидлади.

Пировардида комиссия раиси шуни айтдики, сессия қабул қиладиган қарорларни бажариш совет ва хўжалик органлари иши савиясини жиддий равишда оширишни, кенг меҳнаткашлар оммаси активлигини ўстиришни тақозо этади. Бўлажак XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси бу ишга шубҳасиз янги омил бахш этади.

Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси ёпиқ, деб эълон қилинади.

СССР Олий Советининг сессияси 26 май куни ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

СОВЕТ ВА ХЎЖАЛИК ОРГАНЛАРИНИНГ КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА УЙ-ЖОЙ ВА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ҚУРИЛИШ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШНИ ТАЪМИНЛАШГА ОИД ИШИ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госстройи раиси депутат Ю. П. БАТАЛИН доклади

Инсон тўғрисида, унинг фаровонлигини ошириш, шахсни ҳар томонлама камол топтириш учун шарт-шароит яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш жамият турмушининг ҳамма соҳаларини қайта қуришдан иборат партия йўлининг олий мазмуни ва негизидир, деди у. Айни пайтда бу одамларнинг меҳнат активлигини ҳамда ижтимоий-сиёсий активлигини оширишнинг қудратли воситасидир.

Меҳнаткашлар кучли социал сиёсатни кўп жиҳатдан қулай уйлар ва квартираларга кўчиб кириш, болалар боғчалари муаммоларининг ҳал қилиниши, дам олиш вақтини хилма-хил ўтказиш ва саломатликни мустаҳкамлаш учун имкониятларнинг кенгайиши орқали ҳис этмоқдалар. Бу соҳадаги аниқ мақсадларни кўзловчи энг муҳим йўл-йўриқларни, энг аввало 2000 йилга қадар ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш вазифасини партия XXVII съезди белгилаб берган. КПСС Марказий Комитети ва ҳукумат қарорларида ўртага қўйилган бу вазифани бажаришнинг асосий қоидалари ва конкрет чора-тадбирлари ишлаб чиқилган.

Бу вазифаларни амалга ошириш ишлари авж олдириб юборилди. XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси арафасида СССР Олий Советининг сессиясида уй-жой ва маданий-маиший қурилиш муаммоларининг муҳокама қилиниши амалга оширилаётган барча ишларга янги омил бахш этиш, уни чинакам умумхалқ ишига айлантириш имконини беради.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида уй-жой қурилишининг кенг кўламли программаси рўёбга чиқарилди. Ҳозир мамлакатнинг уй-жой фонди 4,3 миллиард квадрат метрни ташкил этади.

50-йилларнинг иккинчи ярмида ва 60-йилларда уй-жой қурилиши тез суръатлар билан олиб борилди. Ана шу даврда аҳоли жон бошига уй-жойларни фойдаланишга топшириш жиҳатидан мамлакатимиз дунёдаги етакчи ўринлардан бирини эгаллади.

Бироқ 70-йиллар ва 80-йилларнинг боши учун характерли бўлган турғунлик ҳоллари уй-жой қурилишида ҳам тўла намоён бўлди. Социал соҳани ривожлантиришга маблағ қолдиқ принципига мувофиқ ажратилди. Натижада тўрт беш йиллик давомида умумий уй-жой майдонларини ишга тушириш амалда бир даражада қолаверди, ҳар минг киши ҳисобига квартираларни фойдаланишга топшириш эса 1960 йилдаги 12 тадан 1985 йилда еттитага тушиб қолди.

Ҳозирги вақтда шаҳарларда аҳолининг салкам 15 проценти коммунал квартираларда яшамоқда, шаҳардаги уй-жойларнинг салкам 10 проценти ва қишлоқ уй-жойларининг учдан икки қисмидан кўпроғида зарур коммунал қулайликлар йўқ, 60 миллион квадрат метр уй-жой эса эскириб, яроқсиз аҳволга тушиб қолган.

Мактаблар етишмаганлиги сабабли мактаб ўқувчиларининг деярли тўртдан бир қисми иккинчи ва ҳатто учинчи сменада ўқимоқда. Болаларнинг 60 процентигина мактабгача тарбия болалар муассасалари билан таъминланган. Клуб муассасаларининг тахминан учдан бир қисми мослаштирилган биноларда жойлаштирилган. Умумий овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари билан таъминланиш ҳам жуда орқада қолмоқда.

Мамлакат регионларида уй-жой билан таъминлашда ва ижтимоий хизмат кўрсатиш даражасида катта нотенглик вужудга келди. Бу айрим республикаларга ҳам, шунингдек Россия Федерациясидаги ўлкалар ва областларга ҳам тааллуқлидир.

Шаҳар ва қишлоқлар комплекс равишда қурилмаётганлиги натижасида сўнгги беш йилликларда ёш авлодни тарбиялаш, саломатликни мустаҳкамлаш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва унинг бўш вақтини ташкил этиш билан боғлиқ кўпгина муҳим социал масалаларни ҳал этиш секинлашди. Коммунал хўжалигининг аҳволини яхшилаш учун жиддий чоралар кўриш талаб қилинади.

Кўпгина шаҳарлар ва қишлоқ аҳоли пунктлари кўримсиз ва бир хил қилиб қурилган. Кўпинча уй-жойлар ва жамоат биноларининг архитектура қиёфасида, уларни планлаштиришда қурилиш олиб борилаётган районларнинг нуфус, миллий-маиший хусусиятлари ҳамда табиий-иқлим шароитлари ҳисобга олинмаяпти. Кўп ҳолларда граждан қурилиши сифати пастлигича қолмоқда, деб таъкидлади докладчи.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумидан сўнг партия социал соҳанинг моддий базасини жадал ривожлантириш йўлини белгилаб берди. XII беш йилликда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишларида умумий саҳни 565 — 570 миллион квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириш кўзда тутилган.

Бироқ КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети уй-жой муаммосининг ўткирлигини ҳисобга олиб ва 2000 йилга қадар ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан сўзсиз таъминлаш мақсадида 1987 йил апрелида шу беш йилликда камида 630 миллион квадрат метр уй-жой қуриш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Мактаблар, касалхоналар, поликлиникалар, клублар, маданият уйлари, кинотеатрлар қурилишини беш йиллик топшириқларига нисбатан кўпайтириш, шунингдек уларни фойдаланишга топшириш муддатларини яқинлаштириш мўлжалланди.

Шу мақсадда 1988—1990 йилларда ишлаб чиқариш объектлари қурилиши учун ажратилган капитал маблағларнинг камида 10 процентини қўшимча равишда уй-жой ҳамда бошқа социал-маданий соҳа объектларини қуришга сарфлаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Коммунал хўжалигини ривожлантириш, шаҳар ва қишлоқларни инженерлик жиҳатидан обод қилишни яхшилаш, сув ҳамда иссиқлик таъминоти, канализация системаларини реконструкциялаш ва кенгайтириш, уларнинг пухта ишлашини таъминлаш тадбирлари белгиланди. Қаттиқ рўзғор чиқитларини қайта ишловчи ва куйдирувчи заводларни фойдаланишга топшириш планлаштирилмоқда. Шаҳар транспорти тармоғини ривожлантириш, янги-янги метрополитен йўлларини қуриш режалаштирилмоқда.

Қишлоқ жойларда уй-жой қурилишини жадал суръатлар билан олиб бориш ва социал-маданий соҳани ривожлантириш кўзда тутилди.

Ҳозирги беш йиллик планини тузиш чоғида агросаноат комплексида капитал маблағ сарфининг бутун ўсиши қишлоқда социал-маданий соҳани ривожлантиришга қаратилди. Ана шу мақсадда 80 миллиард сўмдан зиёдроқ ёки ўн биринчи беш йилликдагига нисбатан 1,4 баравар кўп маблағ ажратилмоқда.

Салкам 230 миллион квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириш кўзда тутилган. Мактабгача тарбия болалар муассасалари, мактаблар, поликлиникалар, клублар, коммунал хўжалиги объектлари қурилиши анча кўпаяди.

Деярли ҳамма жойда социал инфраструктурани ривожлантиришга эътибор кучайди. Бу тасодифий эмас. 2000 йилга қадар ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки уй билан таъминлашга доир партиянинг программ талаблари сўзсиз бажарилиши сиёсий жиҳатдан алоҳида аҳамиятга эга бўлган вазифадир.

90-йилларда уй-жой қурилишида қандай кўламларни кўзда тутиш зарур? 2000 йилга қадар амалда ҳар бир совет оиласи алоҳида квартира ёки уйда яшайдиган бўлиши учун аҳолининг ўсиши, оилаларнинг сони ва состави тўғрисидаги маълумотларга асосланиб, уч беш йилликда 36 миллионта квартира ёки тахминан 2,4 миллиард квадрат метр уй-жой қуришимиз керак. Ўн учинчи беш йилликда қарийб 800 миллион квадрат метр, ўн тўртинчи беш йилликда эса 900 миллион квадрат метр уй-жой қуриш талаб этилади.

Қурилишнинг моддий-техникавий базасини ривожлантиришда айни ана шу кўламларни кўзда тутиш керак, деди докладчи. Барча республикаларда, ўлкалар ва областларда белгиланган уй-жой қурилиши планларини амалга ошириш учун тармоқ программаларини тасдиқлаш, республикалар Олий Советларининг Президиумлари эса бу программалар амалга оширилишини ўз назоратига олишлари лозим.

Сўнгра докладчи 1987 йилда ўн биринчи беш йилликнинг сўнгги йилидагига нисбатан уй-жой — 14 процент, мактаблар — 27 процент, мактабгача тарбия болалар муассасалари — 16 процент, поликлиникалар — 33 процент, касалхоналар — 17 процент, ҳунар-техника билим юртлари ва клублар 1,7 баравар кўп қурилганлигини таъкидлади. Уй-жой, мактабгача тарбия болалар муассасалари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, касалхоналар ва поликлиникалар қуриш икки йиллик топшириғи Украинада, Белоруссия, Литва, Эстония, Латвия ва Қирғизистонда бажарилди.

Бу ижобий ўзгаришлар марказий, республика, маҳаллий партия, совет ва хўжалик органларининг, меҳнат коллективларининг бажарилаётган қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини ошириш, бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан сарфлаган куч-ғайратлари туфайли юз берди.

Шу билан бир вақтда бир қанча иттифоқдош республикаларда, Россия Федерациясининг ўлкалари ва областларида маҳаллий Советлар ва хўжалик органлари бу масалага етарли эътибор бермаганликлари оқибатида уй-жой ва бошқа социал соҳа объектлари қурилиши топшириқлари қониқарсиз бажарилмоқда. Грузия, Арманистон, Тожикистон, Молдавияда уй-жойлар ҳамда социал соҳа объектлари қониқарсиз барпо этилмоқда. Бу йил ана шу республикалардаги вазият бирмунча яхшиланмоқда, аммо ишда анча бурилиш юз берди, деб айтишга ҳали вақт эрта.

Сўнгра докладчи иш самарадорлигини нималар пасайтираётганлиги тўғрисида гапирди. Кўпгина иттифоқдош ва автоном республикаларда, ўлкалар ва областларда, деди у, уй-жойлар ҳамда социал объектлар қурилиши бир маромда олиб борилмаяпти. Қурилиш сифати масаласи айниқса ўткир тус олди.

Шу йилнинг бошидан буён мамлакатнинг йигирмата шаҳрида уй-жойларнинг давлат қабули жорий этилди. Унинг дастлабки якунлари қурилиш сифати масалаларига доимий эътибор берилаётган жойларда ижобий натижаларга эришилганлигини кўрсатди.

Бинокорлик материаллари ва буюмларининг сифати юқори бўлган тақдирдагина қурилишнинг юксак сифатли бўлишига эришиш мумкин. Шу боисдан 1988 йилнинг 1 январидан бошлаб 69 та йирик панелли уйсозлик корхонаси, шунингдек бинокорлик материаллари саноатининг 77 та корхонаси давлат қабулига ўтказилди.

Давлат қабулига ўтказилган корхоналарнинг шу вақт ичидаги иши улар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати сезиларли равишда яхшиланганлигини кўрсатди.

Совет кишилари шундай якдил фикрдадирларки, уй-жойлар, мактаблар, мактабгача тарбия болалар муассасалари, касалхоналар, клублар ҳамда бошқа социал-маданий объектлар барпо этиш ҳозирги пайтда биринчи даражали аҳамиятга молик социал-сиёсий ишдир. Бу нарса барча мавжуд маблағ ва имкониятлар сафарбар қилинишини, шу мақсадлар учун ресурслар кўпроқ ажратиб берилишини талаб этади.

Кўпгина регионларда уй-жой қурилишининг аниқ мақсадга қаратилган программалари ишлаб чиқилган. Ана шу программаларни рўёбга чиқариш учун марказлаштирилган тартибдаги капитал маблағлар билан бир қаторда корхоналар, колхозларнинг фондларидан, шунингдек аҳолининг маблағларидан кенг кўламда фойдаланиш кўзда тутилган.

Аммо шуни тўппа-тўғри айтиш кераккки, кўп ҳолларда тайёрга айёрлик билан ёндашишга барҳам берилмаган, деб давом қилди докладчи. Бир қанча совет, хўжалик органлари, корхоналар ва ташкилотлар асосий куч-ғайратларини ҳамон марказлаштирилган тартибдаги қўшимча капитал маблағларни олишга қаратмоқдалар. Айни вақтда иқтисодий ислоҳот амалга оширилаётган, тўла хўжалик ҳисобига ва ўзини ўзи пул билан таъминлашга ўтилаётган бир шароитда корхоналар ҳамда ташкилотларнинг асосий диққат-эътибори иш самарадорлигини оширишга ва шу йўл билан ўз социал муаммоларини ҳал этиш учун қўшимча маблағлар олишга қаратилиши лозим.

Кўпгина маҳаллий Советлар, корхоналар ва ташкилотлар уй-жой қурилишига аҳолининг маблағларини кенг кўламда жалб этиш борасида амалий чоралар кўрмаётганликлари қайд этиб ўтилди. Айрим министрликлар социал соҳа объектлари қурилишига ишлаб чиқариш соҳасидаги қурилишни 10 процент камайтириш ҳисобидан қўшимча капитал маблағ ажратиб берилишини таъминламадилар. Бир қанча министрликлар эса ишлаб чиқариш объектларини барпо этиш чоғида шу заҳотиёқ кўриладиган манфаатларга ҳамон амал қилиб, уй-жойларни, социал-маданий объектларни барпо этишда маблағ ва воситаларни тежаб қолишга ҳаракат қилмоқдалар.

Сўнгра докладда қурилишнинг комплекслилигини оширишга олиб борадиган йўллар муфассал таҳлил этилди. Шу муносабат билан ягона буюртмачи хизматларини яхши ташкил этиш алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Докладда қурувчиларнинг меҳнатини ташкил этиш муаммоларига катта эътибор берилди. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, коллектив пудрат билан жиддий равишда шуғулланаётган, хўжалик ҳисобининг иккинчи моделига ўтаётган, унинг принципларини меҳнат коллективларининг бошланғич ячейкаларига етказаётган жойларда уй-жойларни ҳамда социал соҳа объектларини фойдаланишга топшириш кескин кўпаймоқда, тежамкорлик йўли билан қўшимча моддий ресурслар қидириб топилмоқда. Аммо ҳозирча қурувчилар хўжалик юритиш янги методларининг имкониятларидан асло етарлича фойдаланаётганликлари йўқ.

(Доклад қисқартириб босилмоқда).

(Давоми учинчи бетда).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ ВА ХЎЖАЛИК ОРГАНЛАРИНИНГ КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА УЙ-ЖОЙ ВА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ҚУРИЛИШ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШНИ ТАЪМИНЛАШГА ОИД ИШИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши иккинчи бетда).

Ишлаб чиқариш натижалари қурувчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларига, уларнинг малакасига, уй-жойлар ва социал объектлар билан таъминланганликларига бевосита боғлиқдир. Ҳозирча эса бунда ҳал этилмаган муаммолар кўп. Қурилиш ташкилотлари коллективлари социал ривожлантириш борасидаги ишларни кескин кучайтиришлари лозим. Маҳаллий Совет ва партия органлари уларга амалий ёрдам беришлари керак.

Уй-жой муаммоси узоқ вақт мобайнида асосан давлат маблағлари ҳисобига ҳал этиб келинди. Айни вақтда якка тартибдаги ва кооператив уй-жой қурилишини ривожлантиришга зарур эътибор берилмади.

Ваҳолонки, якка тартибдаги ва кооператив уй-жой қурилишини кенгайтириш, деб таъкидлади сўнгра докладчи, уй-жой муаммосини ҳал этишнинг энг муҳим йўналишларидан биридир. Докладчи якка тартибдаги уй-жой қурилишини ривожлантириш йўлларига батафсил тўхталиб, партия Марказий Комитети билан ҳукумат якка тартибдаги уй-жой қурилишини ривожлантиришни жадаллаштириш тўғрисида яқинда қабул қилган қарор асоссиз чеклашларни бартараф этибгина қолмай, шу билан бирга якка тартибда иморат қурувчиларни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашни ҳам кўзда тутади, деб таъкидлади. Беш йиллик охиригача якка тартибдаги уй-жой қурилиши ҳажмини камида икки баравар кўпайтириш учун барча чора-тадбирларни кўриш керак.

Катта ва ўртача шаҳарларда кооператив қурилиши муҳим йўналиш бўлиб қолиши лозим. Шу беш йилликнинг ўзидаёқ асосан хоҳловчиларнинг ҳаммаси турар жой қурилиши ва уй-жой кооперативларига аъзо бўлиб кира олишларига интилиш керак.

Якка тартибдаги ва кооператив қурилиш — уй-жой муаммосини жадаллик билан ҳал этишнинг ғоят катта резервидир. Зотан, ана шу резервдан ҳар томонлама фойдаланиш — аввало, маҳаллий Совет ва хўжалик органларининг вазифасидир.

Сўнгра докладчи ёш оилаларни уй-жой билан таъминлаш каби муҳим масалаларга, уй-жойлар қимматининг ўсишининг олдини оладиган чора-тадбирларга тўхталиб ўтди. Уй-жой қурилиши ҳажмларини ошира бора туриб, мавжуд уй-жой фондининг сақланиши тўғрисида ҳам унутмаслик керак, деди у.

Коммунал соҳада деб таъкидланди сўнгра докладда, туб силжишларни амалга ошириш, бу соҳани моддий-техника ресурслари билан таъминлашни анча яхшилаш зарур. Корхоналарнинг меҳнат коллективларини ҳамда аҳолини уй-жой бинолари, коммунал хўжалик ва социал-маиший объектларни яхши ва намунали сақлашга, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга кенг жалб этиш керак.

Қурилишнинг моддий-техника базасини ривожлантириш масалалари чуқур таҳлил этилди. Кейинги 10—12 йил мобайнида қурилишнинг моддий-техника базаси амалда ривожлантирилгани йўқ ва беш йиллик бошига келиб қурилишнинг кескин авж олиб кетган миқёсларига мутлақо мос келмай қолди.

Шу боисдан беш йиллик давомидаёқ қурилишнинг моддий-техника базасини жадал ривожлантиришни таъминлаш зарурати юзага келди. Ҳозир уй-жой ва социал қурилиш муаммоларини ҳал этиш калити мана шундан иборат. 1987 йилда СССР Министрлар Советининг тегишли қарорлари мажмуаси қабул қилинди. Цемент ишлаб чиқарувчи қувватларни кўпайтириш, яхлит уйсозликнинг янги махсус тармоғини вужудга келтириш, социал объектлар қурилишини индустрлаштириш даражасини ошириш, ғишт, деворбоп блоклар, керамзит, бошқа маҳаллий материаллар ишлаб чиқаришни анча ривожлантириш кўзда тутилмоқда.

Материал билан таъминлаш масалалари қурилишнинг барча соҳаларида кескин бўлиб қолмоқда. Шу сабабли бинокорлик материаллари ва қурилиш индустрияси корхоналарининг мавжуд қувватларидан фойдаланишни яхшилаш ғоят муҳимдир. Капитал қурилиш планларининг материал ресурслари билан мутаносиблиги ресурсларни тежашга доир жиддий чораларсиз таъминланиши мумкин эмаслиги қайд этиб ўтилди. Барча министрликларда идораларда, қурилиш ташкилотларида тежамкорлик программалари ишлаб чиқилган. Аммо улар ҳамма жойда ҳам бажарилаётгани йўқ. Илғор тажрибадан ва фан-техника тараққиёти ютуқларидан етарлича фойдаланилмаяпти. Ички ишлаб чиқариш хўжалик ҳисобига ва харажатларни ҳисоб-китоб қилишнинг чек системасига фаолроқ амал қилиш керак. Улгуржи савдони ривожлантириш қурилишнинг моддий-техника ресурслари билан мутаносиблигида ва уларни бир маромда етказиб беришда муҳим воситадир.

Мамлакатда амалга оширилаётган қайта қуриш тегишли территорияда бутун социал-маданий қурилишга раҳбарликда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг роли кучайтирилишини кўзда тутади. Эндиликда пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан ва қайси идорага бўйсинишидан қатъи назар, уй-жойлар ҳамда социал объектлар қурилиши планлари жойларнинг ўзида тузилади.

Социал ривожланиш учун маҳаллий органларнинг масъулиятини ошириш билан айни бир вақтда уларнинг ҳуқуқлари ва мустақиллигини реал равишда кенгайтиришга қаратилган мана шу муҳим тадбирлар икки йилдан буён амал қилиб келмоқда. Аммо уларни ҳамма жойда ҳам тўла-тўкис рўёбга чиқаришга муваффақ бўлингани йўқ. Энг асосий зиддият шундаки, бир қанча регионларда ишлаб чиқаришга алоқадор бўлмаган қурилишни пул билан таъминлаш имкониятлари ва қурилиш ташкилотларининг қувватлари беш йиллик планда кўзда тутилганига қараганда кўпроқ ишларни бажаришга имкон беради, аммо бунда моддий ресурслар чекланган-дир.

Афтидан, 1989 йилги планни тузишдан бошлаб республикаларга уй-жойлар қурилиши программасини беш йиллик топшириқларидан ошириб қабул қилиш имкониятини бериш мақсадга мувофиқ бўлса керак. Бунда моддий ресурсларга бўлган қўшимча талаб-эҳтиёж маҳаллий манбалар ва бевосита алоқалар ҳисобидан қопланиши шарт. Биз бугун уй-жой ва социал қурилиш муаммосини қандай позицияда туриб кўриб чиқмайлик, унинг моддий базасини мустаҳкамлаш энг муҳимидир, деди докладчи.

Биз уй-жой ҳамда маданий-маиший объектлар қурилиши ҳажмларини кўпайтириб бориш билан бирга шаҳарларимиз ва қишлоқларимизнинг меъморий қиёфасини ўзгартиришимиз, қурилишларнинг кўримсизлиги ва бир хиллигидан воз кечишимиз, қурилишнинг сифатини кескин оширишимиз лозим. Оммавий қурилиш объектларининг архитектураси халқ меъморчилигининг ва манзарали санъатнинг миллий ҳамда регионал анъаналар билан боғланган ўзига хос алоҳида хусусиятларни касб этиши керак. Шаҳар қурилиши комплексларини, айниқса, тарихий ва меъморий қимматга эга бўлган районлар бўйича лойиҳалаштириш конкурс асосида олиб борилиши ҳамда жамоатчиликнинг муҳокамасига қўйилиши керак.

Пировардида докладчи бундай деди:

СССР Олий Советининг сессиясида уй-жой ҳамда маданий-маиший қурилишнинг аҳволи муҳокама этилганлиги, қабул қилинадиган қарорлар социал қурилишни яна ҳам юқорироқ даражага кўтариш, ўн иккинчи беш йилликда ўртага қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш, 2000 йилгача амалда ҳар бир совет оиласини уй-жой ёки квартира билан таъминлаш учун мустаҳкам пойдевор яратиш, ривожланган социал инфраструктурани вужудга келтириш имконини беради.

(ТАСС).

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ: *қайта қуриш тажрибасидан*

ЕР, ҲОСИЛ, ФОЙДА

Мен 1982 йилда совхозга ишга келганимда хўжалик анча ночор эди. Совхознинг давлат олдидаги қарзи 835 минг сўмга етган, суғориладиган ерлар ҳосилдорлиги, чорва маҳсулдорлиги жуда пасайиб кетган эди. Аҳвол билан танишгач, шундай хулосага келдим: хўжаликни оёққа турғазиш мумкин. Лекин қандай йўл билан буни тезлаштириш лозим? Мана шу энг муҳим масала эди.

Кўпинча, янги жойда ишни кадрларни алмаштиришдан бошлашади. Бир томондан бу ҳам тўғри. Чунки юз берган аҳволда уларнинг айби бор. Лекин мутахассисларни тўғри йўлга солиш, тарбиялаш янада кўпроқ фойда келтириши мумкин. Чунки уларга бу ердаги вазият янги келадиган мутахассисга нисбатан яхшироқ маълум-ку! Шунинг учун мен аввало одамлар, етакчи мутахассислар, ўрта бўғин кадрлари билан суҳбатлашдим. Уларнинг фикрини ўргандим. Биласизми, хулосам тўғри чиқди. Улар ўз ўрниларида ишлаш истагида эдилар.

Биринчи галда интизомни мустаҳкамлаш, кишиларнинг ўз вазифасига бўлган муносабатини, масъулиятини ўзгартириш учун ҳаракат қилдим. Буни, аввало, етакчи мутахассислардан, бригада бошлиқларидан талаб қилдик. Тез орада бу иш принципи фақат совхоз дирекциясининг эмас, бригада бошлиқларининг ҳам иш усулига айланди. Ҳар ҳолда айтилган вазифа, белгиланган тадбирлар бирмунча пухта амалга оша бошлади.

Баъзан бизга арзимаган бўлиб туюлган айрим нарсалар ҳам жуда катта муаммоларни келтириб чиқаради. Масалан, кишиларнинг ишга бўлган муносабатини олиб кўрайлик.

Бир куни далада шундай воқеа рўй берди. Картошка пишиб етилган кезлар эди. Бригада бошлиғи икки прицеп ҳосилни топшириш учун олиб кетди. Икки кундан сўнг идорага қоғозни кўтариб келди. 3,5 тонна чиққан эмиш. Ахир бир прицепдаги картошка камида 4 тонна чиқиши ёш болага ҳам маълум-ку! Бригадирнинг айбини юзига шартта айтдик. Афтидан, у энди мени ишдан бўшатишади, деб ўйлади. Лекин биз одамлар олдида уни муҳокама қилдик. Айримлар ишдан бўшатишни таклиф қилишди. Лекин биз унинг сабоқ чиқарганлигини билиб, ўз ўрнида қолдирдик. Ҳозир эса ана шу ўртоқ бошчилик қилаётган бригадада сабзавот ва озуқа экинларидан юқори ҳосил олинмоқда.

Шундай қилиб, одамлар орасида ҳам ташмачилик кайфияти йўқола бошлади. Улар меҳнатларига яраша мўмай даромад қила бошладилар. Мана икки йилдирки, барча тармоқда меҳнатни ташкил этишнинг бригада пудрати формаси қўлланилиб келинмоқда. Совхозда биронта бригада бошлиғини ёки совхоз ишчисининг, соғувчининг ёки молбоқарнинг устидан назорат ўрнатиш шарт эмас. Уларнинг ҳар бири ўз ишини пухта билади. Иложи борича унумли ва сифатли меҳнат қилиб, кўпроқ маҳсулот олиш учун курашади. Албатта, вақтида дам ҳам олишади.

Хўжалигимизга тааллуқли рақамларни келтириб ўтирмоқчи эмасман. 1987 йилда ҳамма соҳада белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни ошириб бажардик. Агар дастлабки, яъни 1982-1983 йилга солиштирадиган бўлсак, ҳар бош соғин сигирдан сут соғиб олиш 1500 килограммдан 3051 килограммга кўтарилди. Беда ҳосилдорлиги 100 центнердан 170 центнерга етди. Лавлагининг гектаридан 300—350 центнер ўрнига 800 центнердан ҳосил олдик. Айрим бригадаларда бу рақам минг центнерга етди. Ўша йилларда 823 гектар ерда деҳқончилик қилиниб, салкам 1 миллион сўм зарар кўрилган бўлса, ҳозир 765 гектар майдонга экинлар экилиб, соф фойдани ошириб боряпмиз. Ўтган йили 536 минг сўм соф фойда олдик. Ўтган давр ичида давлат олдидаги қарздан қутилдик, ҳозир банкда нақд 1 миллион 150 минг сўм пулимиз бор.

Албатта, бу рақамлар замирида юқорида таъкидлаганимдек, хўжалигимизда меҳнат қилаётган 527 кишининг ўз улуши бор. Уларнинг оқилона меҳнатлари туфайли эришилаётган натижалар салмоқли бўлиб боряпти.

Маълумки, совхозимиз асосан озуқа экинлари уруғини етиштиришга ҳамда чорвачиликка ихтисослашган. Ҳозир кўпчилик бизнинг қандай қилиб озуқа экинларидан мўл ҳосил олаётганимиз ҳамда чорва маҳсулдорлигини ошириб бораётганлигимиз билан қизиқмоқда. Қуйида айрим энг муҳим омиллар тўғрисида тўхталиб ўтмоқчиман.

Бедани олиб кўрайлик. Ҳар йили биз уни камида олти марта тўлиқ ўрамиз. Қандай қилиб? Биринчидан, бизда беда оралиғи 70 сантиметрлик эгат олиниб экилади. Бунинг қулайлиги шундаки, уни бемалол озиқлантириш, суғориш мумкин. Ҳар бир ўримдан сўнг культивация ўтказамиз, озиқлантириб, суғорамиз. Қарабсизки, ўрим оралиғи 5—6 кунга қисқариб, турипти. Иккинчидан, беда ҳосилдорлигини оширишда уни тўғри ўришнинг аҳамияти катта. Бу янгилик эмас. Чунки бу ҳақда кўп гапирилади. Аммо ўришнинг ўришдан фарқи бор. Масалан, биз илгарилари бедани КИР—1,5 да ўрар эдик. Буни қарангки, у бедани илдизи билан юлиб кетаркан. Натижада бедазорлар ўримдан ўримга сийраклашиб, ҳосилдорлиги пасайиб кетарди. Ҳозир КУФ — 1,8 такомиллашган машинадан фойдаланяпмиз.

Бир неча йил бурун маслаҳатлашиб, ҳар бир механизаторни биттадан бригадага бириктириб қўйишга қарор қилдик. Бу механизаторга ҳам иш ҳақи ана шу бригадада олинган ҳосил, пировард натижага қараб тўланадиган бўлди. Буни қарангки, тракторчиларнинг ишга бўлган муносабати тубдан ўзгариб кетди. Машина ва механизмлардан фойдаланиш даражаси тўрт-беш баравар ортди. Энг муҳими ишнинг сифати юқори бўлмоқда. Бунинг сабаби бор. Бизда механизаторнинг ўзи бир майдонни ҳайдайди, экади, ишлов беради, ҳосилини йиғиб-териб олади. Шунинг учун бирон тадбирнинг сифатсиз ўтказилиши эртага унинг ўзига ва шерикларига жуда катта зиён келтиришини улар яхши билишади.

Мен юқорида хўжалигимизда бригада ва оила пудрати усулларининг кенг оммалашганлиги ҳақида тўхталдим. Бизда ҳам меҳнатни ташкил этишнинг бу формалари деярли барча хўжаликлардаги сингари олиб борилмоқда. Фарқи шундаки, совхозимизда ҳамма—директордан тортиб оддий ферма қоровулигача эришилаётган натижага қараб ҳақ олади. Ишни қойил қилиб, мўл ҳосил олдингми, даромадинг ҳам ошаверади. Бунга ҳамманинг ишончи комил.

Ишни илғор усулда, оқилона ташкил этиш, озуқа экинлари ҳосилдорлигини кескин ошириш имконини берди. Сўнгги икки йил ичида суғориладиган ерлар самарадорлиги икки-уч баравар кўтарилди. Ҳар гектар ердан ўртача 9,6 тонна озуқа бирлиги олинмоқда. Ўтган йили бир центнер беда пичани 2 сўм 48 тийин ўрнига 1 сўм 70 тийинга, лавлаги 3 сўм 65 тийин ўрнига 2 сўм 80 тийинга, силос эса 1 сўм 11 тийинга тушди.

Мўл, сифатли озуқа тўплагандан кейин уни сифатли сақлаб, самарали фойдаланиб маҳсулот олиш керак. 1987 йилда ана шуни кўзлаб сутчилик комплексимизда 1300 тонна хашак сақлашга мўлжалланган бостирма қурдик. Бу хашакхона 50 минг сўмга тушди. Бу озгина пул эмас. Лекин ҳисоблаб чиқсак, жамғарилган пичан очиқда турганда ундаги витаминлар йўқотилар экан. 20 процент озуқа эса ёғин-сочинда чириб, исроф бўларкан. Мана шунинг ўзиёқ қанча-қанча маблағ, меҳнатни ҳавога совуриш билан баробар. Янги хашакхонада эса озуқани истаган муддатгача сақлашимиз мумкин. Яна бир энг муҳим томони шундаки, бино шундайгина озуқа цехига туташ қурилди. Бундан ташқари унинг бўйи 48, эни 24, баландлиги 12 метр бўлиб, бино ўртасида ҳеч қандай устун ёки тўсиқлар йўқ. Шунинг учун техника бемалол ҳаракат қилади. Ҳамма иш машинада бажарилади.

Ўрни келганда озуқа цехи ҳақида тўхталиб ўтиш керак. Уни ҳам ўз кучимиз билан 1986 йилда ишга туширдик. Биз ҳозир четдан ҳеч қанақа озуқа сотиб олмасдан туриб, бу ерда ем-хашак тўйимлилигини икки-уч баравар ошириб, молларга тарқатяпмиз. Ҳисоблаб чиқдик. Цехдан самарали фойдаланиш туфайли озуқа исрофгарчилиги кескин камайди, қорамоллар маҳсулдорлиги ошди.

Бу цехни ҳам дастлаб пудратчи ташкилотларга жиҳозлаш ва ишга тушириш учун бермоқчи бўлдик. Унда 200—250 минг сўм сарфлаш керак бўлар экан. Сўнгра ўз кучимиз билан ишга киришдик. Цехни тўлиқ тайёрлаш учун бор-йўғи 7 минг сўмгина пул кетди, холос.

Бир неча йилдан буён озуқани консервациялаш ҳақида гапирилмоқда. Очиғи, бу усул бизга ҳам маъқул бўляпти. Ҳар йили жавдар, рапс, тритикале сингари оралиқ экинларидан олинаётган кўк масса кимёвий моддалар қўшиб консервация қилинади. Қишловга 3 минг тоннадан ортиқ ана шундай озуқа тайёрладик. Унинг тўйимлилиги жуда юқори, таннархи эса арзон. Буларнинг ҳаммаси арзимаган сарф-харажат билан катта самара олиш имконини бермоқда.

Соғин сигирлар маҳсулдорлигини йилдан-йилга ошириб бораётганлигимизнинг энг муҳим бир омили бор. Бу селекция-наслчилик ишларига катта эътибор берилаётганлигидир. Ҳозир фермада «селекс» системасини амалга ошираяпмиз. Бунинг маъноси шуки, ҳар йили кам маҳсулли сигирлар ўрнини ўзимиздаги сермаҳсул сигирлардан олинган зотли ғунажинлар ҳисобига тўлдириб борилади. Ҳар йили ана шу усул билан 60—70 бош сигир алмаштирилмоқда. 1988 йилдан бошлаб ферманинг ўзида сунъий урчитиш лабораториясини ишга туширмоқчимиз. Яъни ферманинг ўзида зотдор буқалардан уруғлик олиниб, тайёрланиб, сигирлар урчитилади. Хуллас, бу системанинг хусусияти шундаки, биринчидан, йилдан-йилга сигирлар насли яхшиланиб, маҳсулдорлиги ортади, иккинчидан, улар қисир қолмайди. Бунга биргина мисол. 1984—1985 йилларда ҳар 100 бош сигирдан 50—60 та бузоқ олинган бўлса, ҳозир 85—90 бошга етди.

Фақатгина пухта ҳисоб-китоб билан иш юритиш хўжалик экономикасини мустаҳкамлайди. Совхозимизда ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш, ўз-ўзини қоплаш ва тўла хўжалик ҳисоби асосида иш юритишга пухта тайёргарлик кўряпмиз. Бу соҳадаги резервларни излаб топяпмиз.

Ўтган йили фермадан сутни ташиб кетиш бўйича сут заводи билан шартнома туздик. Ҳозир заводдан келаётган машиналарнинг ўз одамлари маҳсулотни қабул қилиб олишади. Шундай қилиб, совхознинг сут ташийдиган машинаси ишдан озод қилинди. Бу хўжаликка бир йилда 10 минг сўмни иқтисод қилиш имконини берди.

Биз бир неча йилдирки, сутни совутиб, заводга топширамиз. Ана шунинг ҳисобига ҳар тоннасига 10 сўмдан ҳақ оламиз. Ўтган йили 17 минг 600 сўм қўшимча даромад қилинди. Шундан 4,5 минг сўмини сарф-харажат қилдик, қолгани эса нақд фойдадир. Умуман, чорвачиликдан 324 минг сўм соф фойда олинди. Ҳозир сут ва гўшт таннархини арзонлаштириш учун курашяпмиз.

Фермада соғувчилар икки сменада ишлашяпти. Бу иш усулининг қулайликлари ҳақида кўп гапириш мумкин. Масалан, илгарилари бирор соғувчи бетоб бўлиб ёки бошқа сабаб билан ишга келолмай қолса, унга қарашли сигирларни соғиб олиш мушкул бўлиб қоларди. Ҳозир эса пудратчи бригада аъзоларининг ўзлари бу масалани гап-сўзсиз ҳал этишмоқда.

Биз сўнгги йилларда фермада одамлар учун барча шарт-шароитларни яратиб беришга ҳаракат қилаяпмиз. Ҳозир 4 та дам олиш хонаси, кутубхона улар хизматида. Душхона, сауна ишлаб турибди. Чорвадорлар саломатлиги алоҳида назорат қилинмоқда. Фермада дорихона, физиотерапия кабинети бўлган медицина пункти бор. Спорт майдончаси жиҳозланди.

Ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида совхозимиз меҳнаткашлари янада баракали меҳнат қилишга, мавжуд муаммоларни бартараф этиб, ҳамма соҳада салмоқли натижаларга эришишга астойдил бел боғлашган. Қишловни муваффақиятли якунладик. Дала ишларини авж олдириб юбордик. Эртаги сабзавот ва озуқа экинлари ҳосили мўл бўлмоқда. Хуллас, ҳамма иш мўлжалдагидек боряпти.

Ф. СУЛТОНБЕКОВ,
Калинин районидаги «Иваново» совхози директори.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИНИНГ 70 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

Икки ой илгарилаб кетишди

ОЛМАЛИҚ кон-металлургия комбинатининг комсомол-ёшлар бригадалари ўртасида Ленин комсомолининг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган. Беллашувда қатнашаётганлар юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Жумладан, руҳ заводининг В. Федосеев бошлиқ сменаси юбилейгача пландагига қўшимча ўнлаб тонна руҳ ишлаб чиқариш, 20 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаш юзасидан берган ваъдасини шараф билан удаламоқда. Электролит цехининг Ф. Салахиев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси эса 10 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаш ниятида С. Гушин етакчилигидаги бригада аъзолари фидокорона ишлаб, календардан икки ойдан ортиқроқ илгарилаб кетишди. Улар ҳозир 1988 йилнинг июль ойи ҳисобига маҳсулот топширяптилар.

ПУДРАТ ЁРДАМ КЎРСАТМОҚДА

✦ «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги 26-механика-йиғув цехининг Мирвоҳид Юсупов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси коллектив пудрат резервларидан тўла фойдаланмоқда. Коллективда меҳнат унумдорлиги йил бошидан бери 9 процент ошди. Ишларни жадал суръатларда бажариш маҳсулот сифатига таъсир қилмади. Давлат қабули хизмати М. Юсупов бригадаси топшираётган юзта буюмдан фақат биттасини қайтармоқда. Бу заводда энг яхши кўрсатгичдир. Бригаданинг барча аъзолари пировард натижадан манфаатдорлар. Чунки улар ягона наряд асосида ишлайдилар. Улар бир-бирларининг вазифаларини бажара олишлари туфайли камроқ одам ишлайдиган бўлди. Комсомоллар бирлашма бригадалари ўртасида ўтказиладиган социалистик мусобақада йил сайин совринли ўринларни эгаллаб келмоқдалар. Ёш тракторсозлар ВЛКСМ 70 йиллигига бағишланган меҳнат мусобақасига фаол қўшилдилар. Улар Ленинграддаги «Кировский завод» бирлашмасидаги В. Яров бошлиқ илғор бригадани социалистик мусобақага чақирдилар. Мамлакат комсомоли юбилейи арафасида меҳнат беллашувига якун ясалади.

(ЎзТАГ).

КОЛХОЗ ШОФЕРИ

БЕРКИН ака Раззоқовнинг қўллари 23 йилдан бери рулда. Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхозининг машина-трактор паркида ишламоқда. У бошқараётган ГАЗ-51 маркадаги машинаси билан хўжалик коллективининг оғирини енгил қилишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Юкларни белгиланган манзилларга муддатида элтиб беради. Ёнилғи ва эҳтиёт қисмлардан тежаб-тергаб фойдаланади.

Беркин ака Раззоқовни колхозда мураббий сифатида ҳам яхши билишади. Ҳозирги кунда ундан машина бошқаришни ўрганган Суннат Тасиров ва Ашимхон Раззоқов каби шогирдлари устоз қаторида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Беркин аканинг саккиз фарзандидан бири Байдилла ҳам отаси изидан бориб, ҳайдовчилик касбини эгаллади.

Тажрибали ҳайдовчи Беркин ака Раззоқов ҳамон ўз машинасини моҳирона бошқармоқда.

Л. МАНСУРОВ.

МАКТАБ ИСЛОҲОТИ АМАЛДА

СЕМИНАРДА ФИКРЛАШИШДИ

Яқинда Паркент районидаги ўрта мактаблар география ўқитувчиларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институтидан педагогика фанлари кандидати П. Мусаев ҳамда Тошкент Давлат университетининг география таълими методикаси кафедраси доценти Ў. Абдиназаров иштирок этдилар. Кенгашда, шунингдек райондаги бир қатор мактабларнинг тарих ўқитувчилари ҳам қатнашдилар.

Семинар иштирокчилари дастлаб 29-мактабда география ва тарих дарсларининг ўқитилиш савияси билан танишдилар, уларнинг тажрибаларини ҳам ўргандилар.

Районда ҳар ўқув йили якунида турли предметлар бўйича мактаблараро мусобақалар ўтказиш ҳам одат тусига кирган. Бу сафарги—29-ўрта мактабнинг «Карпат» ва 13-ўрта мактабнинг «Урал» командаси қатнашчилари географиядан олган билимлари бўйича беллашувларида семинар иштирокчилари ҳам қатнашиб, ўз мулоҳазаларини билдирдилар.

КПСС Марказий Комитетининг февраль (1988 йил) Пленуми қарорларига мувофиқ ўқитишнинг самарадорлигини ошириш, ҳар бир география ўқитувчисининг ижодий қирралари қандай бўлишлиги ҳақида П. Мусаев доклад қилди. Ў. Абдиназаров эса ҳозирги кунимизнинг энг долзарб муаммоларидан бўлган экология тўғрисида сўзлаб берди.

Сўнгра тарих фани ўқитувчилари Ўзбекистон тарихининг ўрта мактаб программасидаги салмоғи ва мазмунидан кўнгиллари тўлмаётганлиги, аниқроғи ўлкамиз тарихини пухта ўрганишга етарли аҳамият берилмай келинаётганлиги, унга ажратилган дарс соатлари камлиги ҳақида куйиниб гапирдилар.

Семинарда 29-ўрта мактабни оталиққа олган Ўзбекистон Фанлар академияси «Қуёш» илмий ишлаб чиқариш комплексининг директори И. Пирматов шу комплексда ишлайдиган кадрлар тайёрлаш мақсадида қизиқувчан ва қобилиятли ўқувчиларни тўгаракка жалб қилиш масаласини ўртага ташлади.

Бу семинар география, тарих фанларини ўқитиш борасида янги таклиф ва истаклар, мулоҳазалар очиқ-ойдин баён этилган ўзига хос тажриба мактаби бўлди.

Ҳ. НОРМУҲАМЕДОВ,
Тошкент область ўқитувчилар малакасини ошириш институти география кабинетининг мудири, СССР География жамиятининг ҳақиқий аъзоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

Сўнгги соатда

✦ ВАШИНГТОН. Президент Рейган ЮСИА агентлигининг «Уорлднет» телетармоғи орқали гапирди. У шу йил мобайнида СССР билан АҚШ ўртасида стратегик ҳужум қуролларини қисқартириш тўғрисидаги шартнома тузилишига эришилади, деб ишонч изҳор этди. «Биз, деди у, Вашингтонда ўтган йил декабрь ойида бўлиб ўтган олий даражадаги учрашув чоғида ўртача ва камроқ олислик ракеталари тўғрисидаги тарихий шартномани имзолашдек тарихий натижанинг гувоҳи бўлиб турибмиз, бу шартнома тарихда биринчи марта Америка ва Совет ядро ракеталарининг бутун бир туркумини тугатишга олиб келади».

●

✦ КОБУЛ. Афғонистон республикаси ташқи ишлар министрлиги БМТнинг Кобулдаги кузатувчилар группасига расмий нота топширди. Бу нотада сўнгги кунларда Покистон территориясидан Афғонистондаги ҳукуматга қарши гуруҳларга қурол-яроғ ва ўқ-дори етказиб бериш кескин кўпайганлигига эътибор қаратилди. Айни вақтда экстремистларга қурол-яроғни жанговар ҳаракатлар олиб бориш усулларини ўргатиш мақсадида чет эллик ҳарбий маслаҳатчилар ва мутахассисларнинг Афғонистонга ғайри-қонуний тарзда суқилиб кириш ҳоллари учраётганлиги таъкидланади. Афғонистон ҳукумати Покистон маъмурларидан Женева битимларига аниқ ва оғишмай риоя этишни талаб қилди. Бу Афғонистон республикаси БМТнинг кузатувчилар группасига шу масала хусусида топширган тўртинчи нотадир.

●

✦ АДДИС-АБЕБА. Шарқий ва Жанубий Африка учун тузилган преференция савдо зонаси правлениесининг Эфиопия пойтахтида сешанба куни бўлган навбатдан ташқари мажлисида Жанубий Африка республикасига қарши иқтисодий жазо чораларини кўриш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди, деб хабар беради ЭНА агентлиги. Преференция савдо зонасининг правлениеси мазкур ташкилотга аъзо бўлган мамлакатларга ЖАР билан савдо-сотиқни қисқартириш ва ушбу зонага аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида савдони кенгайтиришни таклиф этди.

●

✦ ГАВАНА. Гондурас пойтахтидаги АҚШ элчихонаси биноси олдида ўтган ойда бўлган Америкага қарши намойишда иштирок этганликлари учун қамоққа олинган 14 киши очлик эълон қилди. Тегусигальпадан олинаётган хабарларга қараганда, ана шу маҳбуслардан бири қамоқхонада учрашув чоғида маҳфий тарзда ташқарига олиб чиқилган хатда маҳбуслар ўзларини сиёсий маҳбуслар деб эълон қиладилар ва ўзларига озодлик бериш тўғрисида қарор қабул қилинмас экан, очликни давом эттираверадилар, дейилади. Уларнинг барчасига «АҚШ элчихонасига ҳужум қилишда иштирок этган» деган айб қўйилмоқда.

(ТАСС, 25 май).

Сўнгги соатда

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси делегатлари ҳақида ҳикоялар

ИШОНЧГА МУНОСИБ

Инсон ҳалол меҳнат қилса, ҳамиша эл манфаатини кўзлаб иш юритса, обрў эътибор топаверар экан. Бу ҳақда Абдумалик Тоғаев кўп бора эшитган эди. Аммо ўз ҳаёти мисолида ана шу нақлга яна ҳам тўларок ишонч ҳосил қилди. Институтдан кейин ёш шифокорни Бекобод район марказий касалхонаси коллективи ўз бағрига олди. Тез орада ҳамкасблари Абдумалик соҳасини пухта эгаллаган врачгина эмас, камтар, одамларга меҳрибон инсон, заҳматкаш мутахассис эканлигини ҳам кўриб қувондилар. У юрак хасталигига учраган неча-неча беморларга шифо бахш этиб ҳурмат қозонди. Диагнозни аниқ белгилашдаги юксак малакаси, нажот излаб келганларга бўлган самимий муносабати уни камолот сари етаклади. А. Тоғаевга даволаш муассасасининг кардиология бўлимига мудирлик қилиш топширилди.

Бу жойда жонкуяр шифокорнинг ташкилотчилик қобилияти янада намоён бўлди. Бўлим моддий базаси замонавий аппаратлар, медицина асбоб-ускуналари билан мустаҳкамланди. Аммо ҳар қандай такомиллашган аппарат ҳам, агар врачда одамларга чин ихлос, касбига муҳаббат бўлмаса дарддан ҳоли этишга ёрдам беролмайди. Абдумаликда эса инсонийликни ва ўз бурчини қадрлаш туйғуси кучли. Шундан бўлса керак районда уни каттаю кичик «чин доктор» номи билан ҳурмат қилади.

А. Тоғаев — коллективда жамоат топшириқларини сидқидилдан бажариб келаётган актив коммунист ҳамдир. У бошланғич партия ташкилотининг мажлисларида районда аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, шифохоналардаги камчиликлар тўғрисида доимо асосли ва рўйи-рост гапиради. Айниқса оналик ва болаликни муҳофаза қилиш муаммоларини тезроқ ҳал этиш зарурати тўғрисида жонбозлик кўрсатади. Ютуқлардан кўпчилик қатори севинади, лекин нуқсонларга лоқайд қарамайди.

— Партия ва ҳукуматимизнинг «Аҳолига медицина хизмати кўрсатишнинг 2000 йилгача бўлган асосий йўналишлари» тўғрисидаги қароридан кейин муассасамизда ҳам анча ўзгаришлар бўлди, — дейди у биз билан суҳбатда,— хусусан болалар касалхонасида реанимация бўлими очилди. Аҳолини диспансеризациядан ўтказишда силжишларга эришилди. Аммо ҳали қилинадиган ишлар жуда кўп.

Шифокор районда амбулатория-поликлиника хизмати оқсаётганлиги, мавжуд 51 фельдшерлик-акушерлик пунктининг 50 таси бир амаллаб мослаштирилган биноларга жойлаштирилганлиги ҳақида ачиниш билан гапирди. У касалликка чалинишнинг олдини олишга эътиборсизлик, атроф-муҳитни етарли муҳофаза қилмаслик туфайли содир бўлаётган юқумли касалликларнинг кўпайганлиги, қишлоқ шифохоналарида жой етишмаслиги каби муаммолар тўғрисида ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Абдумалик Тоғаевнинг фикрича энг муҳими врач «аҳвол ёмон», «моддий база ночор» деган сўзларга ёпишиб олиши керак эмас. Имконият қидириши, уни топиши ва беморга нажот бағишлаши зарур. Шифокор амалда ўзининг ана шу сўзларига риоя қилиб ишламоқда. Кишилар умрига умр қўшиб келмоқда. Шунинг учун ҳам ўз ишини севган коммунистнинг номи тез орада районда, областда танилди. Бекобод район коммунистлари район партия активи йиғилишида уни Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси делегатлигига тавсия этган эдилар. Тошкент область партия комитетининг Пленумида делегат қилиб сайланди.

Катта ишонч инсон зиммасига улкан масъулият ҳам юклайди. Бунда уни ўз элига янада кўпроқ наф етказиш туйғуси қамраб олади. Абдумалик бугун худди шундай туйғу билан яшамоқда.

Ф. ЗИЁДУЛЛАЕВ.

МАҲАЛЛИЙ МАТБУОТНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

Шаҳар, район ва кўп нусхали газеталар редакторлари кенгашининг иккинчи мажлисида партиявий ишларни қайта қуриш, кадрлар сиёсати, партия сафларини шакллантириш ва мустаҳкамлаш, партия ташкилотлари иш услуби ва методини такомиллаштириш билан боғлиқ масалалар маҳаллий матбуотда қандай ёритилаётганлиги ва бу соҳадаги вазифалар атрофлича кўриб чиқилди. Редакциялар ижодий ходимлари таклиф этилган бу мажлис область партия комитетида бўлиб ўтди.

Мажлисда Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари Р. А. Повнинг чиқиши «Коммунистлар аттестацияси — ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ташкилотининг авангардлик ролини ошириш омили» деган мавзуга бағишланди. Коммунистлар аттестацияси, деб таъкидлади нотиқ, КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида» қабул қилган қарорини бажаришда муҳим омил бўлаяпти. У ҳар бир партия аъзосининг туб позициясини белгилашда, олға ҳаракат қилишимизга тўсқинлик қилаётган жиддий нуқсонлар сабабини очиб беришда партия ташкилотларига катта ёрдам бераяпти. Область оммавий ахборот воситалари, шу жумладан, шаҳар, район ва кўп нусхали газеталар партия аъзоларини жиддий синовдан ўтказишда, аттестациянинг боришини мақсадга мувофиқ тарзда ёритишда партия комитетларига кўмаклашаяптилар.

Лекин шунга қарамай коммунистлар аттестацияси шуни кўрсатмоқдаки, айрим шаҳар ва район партия комитетлари бу тадбирга жиддий муносабатда бўлмаяптилар. Бўстонлиқ, Бўка, Чиноз район партия комитетлари КПСС Устави талабларини бузаётган коммунистларга нисбатан лоқайдлик қилмоқдалар. Шу боисдан ҳам маҳаллий журналистлар аттестация комиссиялари фаолиятини чуқурроқ таҳлил этишлари, аттестацияга расмиятчилик билан қараш ҳолларини ошкора танқид қилишлари лозим.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси арафасида оммавий ахборот воситалари ходимлари олдида турган муҳим вазифалар ҳам мажлисда эслатиб ўтилди. Маълумки, конференция делегатлари очиқ партия йиғилишларида сайланган эдилар. Улар ҳақида маҳаллий газеталар маълумотлар берди. Энди делегатлар билан учрашувларга бағишлаб тармоқ партия йиғилишлари ўтказиш мўлжалланмоқда. Бу учрашувлар ҳам матбуотда ўз аксини топмоғи керак.

ШАҲАР, РАЙОН ВА КЎП НУСХАЛИ ГАЗЕТАЛАР РЕДАКТОРЛАРИ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

Биз ҳозирданоқ ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарликни ҳам бошлаб юборишимиз керак. Партия ташкилотларида бўладиган ҳисобот-сайлов йиғилишларини юксак савияда, талабчанлик руҳида, кенг демократия шароитида ўтказишда журналистлар партия комитетлари ва ташкилотларига катта ёрдам беришлари мумкин. Кадрлар резервини очиқ усулда кўрсатиш, уларни ўқитиш, қайта қуриш шароитида партия ташкилотлари қўллаётган янги иш услуби ва методлари ҳам газета саҳифаларида ўз ифодасини топади, деган умиддамиз.

Область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудирининг ўринбосари С. Е. Москаленко партия сафларини шакллантириш ишларини қайта қуриш қандай бораётганлигини таҳлил қилиб берди.

«Тошкент ҳақиқати» газетаси партия турмуши бўлими мудири Ж. Ф. Носиров «Оҳангарон», Пискент район «Меҳнат байроғи» ва Чиноз район «Ленин байроғи» газеталари саҳифасида партиявий ишларни қайта қуриш билан боғлиқ мавзулар қандай ёритилаётганлигини обзор қилди.

Ўрта Чирчиқ район «Машъал» газетаси редактори М. Хўжаева, Ангрен шаҳар «Ангренский рабочий» газетаси редактори А. А. Кузмицкий, Тошкент тўқимачилик комбинати «Голос текстильщика» кўп нусхали газетаси редактори И. Х. Маргонин матбуотда партия ҳаётини ёритишда тўпланган тажрибалар билан ўртоқлашдилар. Оржоникидзе район «Коммунизм тонги» газетаси редактори А. Фозилов Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган ҳамқишлоқлар хотирасига ёдгорлик ўрнатиш бўйича маблағ тўплаш учун махсус счёт очишда редакция кўрсатган ташаббус ҳақида сўзлаб берди.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси секретари В. В. Кирчев мажлис қатнашчиларига республика ижодий союзи правлениесининг Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига тайёргарлик бўйича фаолияти тўғрисида ахборот берди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги М. Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат концерт-филармония бирлашмаси

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

4 ИЮНЬ СОАТ 19.30 ДА

Ҳамза номидаги республика давлат ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотларининг лауреати, шоир

Абдулла ОРИПОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

Аҳмаджон ШУКУРОВ ва

«ЗАРАФШОН» ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК АНСАМБЛИ ИШТИРОКИДА

НАЗМ ВА НАВО КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида соат 14.00 дан сотилади.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИДА

«АЗАС» ТУРИСТИК БАЗАСИ ЖОЙЛАШГАН ТОЖА РАЙОНИ ВА ТУВА АВТОНОМ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПОЙТАХТИ — ҚИЗИЛ ШАҲРИ БЎЙЛАБ САФАРГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Қизил — Совет Тувасининг пойтахти. У 1914 йилда бунёд топган. Қизил Енисей дарёси соҳилига жойлашган бўлиб, у ерга Осиёнинг географик маркази рамзини ифодаловчи ёдгорлик ўрнатилган. Тува бўйлаб сафар туристларда катта мамнуният уйғотади.

«Азас» туристик базаси Тожа районидаги балиқчилик кўли (Зангори кўл) соҳилидаги хушманзара даргоҳда жойлашган. Халқ орасида: «Тожада бўлмаслик, Тувани кўрмаслик» деган нақл юради.

Кўлда овланадиган балиқларнинг ўн тўрт хили учрайди. Қўриқхонада Осиё қундузлари кўпайтирилади.

Туристик база аҳоли пунктларидан олис ердаги улуғвор Саян тайгаси орасига, Зангори кўллар ўлкасига жойлашган. Бу ерда ҳар доим сукунат ва салқинлик ҳукм суради.

Туристлар 2—3 ўринли номерларга жойлашишади.

Ўзига ўзи хизмат кўрсатиш ошхонасида овқатланилади, Бу ерда туристларнинг фаол мазмунли дам олишлари учун ҳамма зарур шароитлар муҳайё этилган: балиқ овлаш, қайиқлар станцияси, туристик жиҳозларни прокатга бериш пункти (сув велосипеди), ёзги эстрада майдончаси, телевизор хонаси ва спорт майдончаси туристлар ихтиёрида.

Туристлар Тожа кўли атрофларидаги хушманзара жойларга сайрга чиқишади. «Азас» да «Яшил кўл» Гогохоль оқиб тушадиган олтингугурт-водородли шифобахш сув манбаи жойлашган.

12 ёшга тўлмаган болалар туристик базага қабул қилинмайди, 12 ёшдан ошган болалар эса фақат путёвкалари бўлган тақдирдагина дам олишга қўйилади.

Самолёт билан бориш ва қайтиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмат кўрсатиш харажатлари путёвка қийматига киради.

Барча масалалар бўйича қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700078, Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй.

«СПОРТЛОТО» — МИЛЛИОНЛАР ЎЙИНИ

Ўзбекистонлик спорт ишқибозлари орасида спорт лотереялари ниҳоятда оммалашиб кетди. Бунга рақамлар ҳам гувоҳлик беради. Агар 1987 йилда 30 миллион сўмлик «Спортлото», «Спортпрогноз», «Спринт» лотереялари сотилган бўлса, 1988 йилнинг биринчи кварталидаёқ 9 миллион сўмлик лотерея билетлари сотилди.

Яна бир нарсани афсус билан қайд этиш мумкин. У ҳам бўлса, тўлдирилган билетларнинг бракка чиқиш ҳолларидир. Жуда кўп ишқибозлар спорт лотереяларини нотўғри тўлдиришади ёки чизилган графаларни ўчириб, янгидан тўлдиришади, баъзан ўйин ҳошиялари тўлдирилмасдан яшчикларга ташланади. Айниқса, лотереялар «А» қисмининг нотўғри тўлдирилишига кўра жуда кўп миқдорда яроқсизга чиқариб ташланмоқда. Бундай брак билетлар тиражда қатнашмайди.

ҚУЙИДАГИ МАСЛАҲАТГА ҚАТЪИЙ РИОЯ ҚИЛИНГ:

Билетларни диққат билан тўлдиринг. Ҳафсаласизлик сизни ўйиндан чиқариб юборади.

Лотереянгизни ташлаган яшчикнинг номерини, айниқса билетнинг қутига ташланган «БВ» қисмини эслаб қолинг. Бу билет бўйича қилинган даъво-жанжалларни бартараф қилишни осонлаштиради.

Бизга жуда кўп хатлар келади. Бу хатларда ишқибозлар ўйин қоидаларини ўзгартириш тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини баён қиладилар. Бу таклифларнинг барчаси «Главспортлото»да ўрганилади. Таклифлар битилган хатларнинг ҳаммаси ўша жойга юборилади.

Шуни унутмаслик кераккки, қонун-қоидалар аста-секин мукаммаллаша боради, ўйинлар ҳам янада қизиқарлироқ бўла боради.

«СПОРТЛОТО» ИМТИЁЗЛАРИ ҲАҚИДА

Маълумки, 1987 йилдан бошлаб максимал ютуқ (10.000 сўм) эгалари навбатдан ташқари енгил машина олиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ўринда яна бир хушхабарни айтиб ўтиш жоиздир.

Бу йил 18-тираждан бошлаб бир тиражли «Спортлото» ёки «Спортпрогноз» лотерея билетларининг бир варианти бўйичагина эмас, балки бир тираждаги битта ёки бирин-кетин келган бир неча билет номерларига чиққан ютуқлар йиғиндиси 10000 сўмни ташкил этса, ютуқ соҳибларига навбатдан ташқари «Жигули» ВАЗ-2107 автомашинасини харид қилиш ҳуқуқи берилади. Бундан ташқари— бир тиражда ўйналаётган 10 тиражли лотерея билетлари бўйича ютуқлар йиғиндиси 10.000 сўм бўлса ҳам, ютуқ эгаси айнан шу ҳуқуқдан фойдаланиши мумкин.

«Волга» ГАЗ 24—10 автомашинасини навбатдан ташқари сотиб олиш хусусида эса шуни айтиш мумкинки, 10 тиражли билет бўйича бир тираждаги битта вариантга чиққан, шунингдек 10 тиражли билет бўйича бир тиражда (яхлит 10.000 сўмлик ютуқ назарда тутилади) 10.000 сўм ютуқ чиққан ҳолларда ютуқ эгаси навбатдан ташқари «Волга» ГАЗ — 24 — 10 автомашинасини харид қила олади.

СИЗГА ОМАД ЁР БЎЛСИН!

«СПОРТЛОТО» ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШҚАРМАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ Тошкент-88

ЭЗГУ ДАЪВАТ

Шуҳрат АББОСОВ, СССР халқ артисти, кинорежиссёр:

— МЕН халқаро Тошкент кинофестивалларининг ҳаммасида фаол иштирок этиб келаётганлигимдан фахрланаман. У ўзининг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» деган олижаноб шиорига муносиб хизмат қилиб келмоқда. Эндиликда бу даъват уч қитъа тараққийпарвар кинематографчиларининг қалб тўридан мустаҳкам ўрин олди. Мазкур кинофорум экран усталарини бутун ер юзида тинчликнинг барқарор бўлиши ва барча халқларнинг бир-бирларини чуқур тушунишлари учун ўз асарлари билан ҳисса қўшишларига катта имконият яратмоқда, ана шу мақсад атрофига уларни бирлаштирмоқда. Бу халқаро Тошкент киноанжуманида яққол намоён бўлиб, менимча, мазкур анжуманнинг обрў-эътибори тобора ошиб бораётганлигининг боиси ҳам ана шундадир.

Лекин ҳаётда ҳеч нарса бир жойда қотиб қолмайди, ҳамма нарса ўсиш-ўзгаришда бўлиши лозим. Шу нуқтаи-назардан ҳам бу галги фестивалнинг конкурсли бўлаётганлиги ҳозирги давр тақозосидир. Ваҳоланки, кинофорумни ана шу характерда ўтказиш ҳақида биз бундан илгарилари ҳам кўп марта айтгандик.

Ўйлайманки, эндиликда конкурс программасига саноқли фильмлар танлаб олиниши, уларнинг ғоявий-бадиий даражасига энг юксак талаблар қўйилаётганлиги халқаро Тошкент кинофестивалининг савиясини тағин ҳам оширади. Уларнинг ҳаммаси охир-оқибатда уч қитъа кино санъатининг келгуси тараққиётида муҳим роль ўйнайди.

ФЕСТИВАЛЬ ИНТЕРВЬЮЛАРИ

МЕНИНГ ОРЗУИМ

НГУЕН ТУЕТ НГАНЬ, киноактриса, Вьетнам Социалистик Республикаси

— Тошкентга биринчи марта келишим. Шаҳар менга ўзининг навқирон салобати-ю одамларининг меҳмондўстлиги билан жуда манзур бўлди. Самимиятга бой ушбу заминда ўтказилаётган Х кинофестивалга «Тушга кирган чироқ» фильмини олиб келганмиз. Ундаги бош роллардан бири — ўқитувчи ролини мен ижро этганман.

Ўсмирларда одамийлик, ўзаро ҳурмат ва келажакка ишонч руҳини тарбиялаш мавзусига бағишланган бу картинамиз шу йил март ойида Вьетнамда бўлиб ўтган VIII кинофестивалнинг бош совриини — «Кумуш бошоқ» билан тақдирланиб, кино бозорида кўпгина мамлакатлар томонидан сотиб олинган эди. Энди у Тошкент кинокўригига информацион намойиш учун тавсия қилинмоқда.

Мазкур картинадаги ролим кинодаги дастлабки ишим эмас. Бундан аввал ҳам «Қушлар қайтиши» (бу кинолента IX Тошкент кинофестивалида намойиш этилганди) ва «Қайтиш куни» фильмларида роллар ўйнаганман. Ҳозир эса «Йўқотилган вақт» фильмида суратга тушаётирман. Бирдан-бир орзуим Совет — Вьетнам кинематографчилари ҳамкорликда яратувчи фильмлардан бирида актриса сифатида иштирок этишдир. Ўйлайманки, бу орзуим ҳам тез орада амалга ошади.

ТОШКЕНТ КИНОАНЖУМАНЛАРИ ФОТОЙИЛНОМАСИ

Ўзбекистоннинг етакчи фото усталари ўз ишларини Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари халқаро кинофестиваллари тарихига бағишланган виставкага тақдим этдилар. Виставка кинематографчиларнинг навбатдаги, Х Тошкент анжумани ишининг бошланиш арафасида — 23 май куни республика Кино уйида очилди. Ўзбекистон Журналистлар союзининг фотосекцияси ташкил этган экспозицияда республиканинг 14 фоторепортёри — ЎзТАГ ва газеталарнинг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг мухбирлари яратган 54 та иш жамланган.

Бу ерга қўйилган суратларда ҳозирда тарихга айланган воқеалар акс этган. Бундан роппа-роса йигирма йил муқаддам Осиё ва Африка киноарбобларининг Тошкентда бўлиб ўтган биринчи учрашуви ҳақида ҳикоя қилувчи кадрлар томошабинларда алоҳида қизиқиш уйғотмоқда. 1968 йилда фестиваль Ташкилот комитетининг мажлиси вақтида олинган фотосуратларда томошабинлар анжуманнинг бошқа қатнашчилари қатори ёзувчи Чингиз Айтматовни кўрадилар. Ўша вақтда олинган бошқа бир суратда СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева чет эллик меҳмонлар орасида тасвирланган.

Экспозицияга турли йилларда Тошкент кино анжуманларида иштирок этган бутун дунёга машҳур кинематографчиларнинг фотопортретлари қўйилган. Булар орасида Раж Капур, Сергей Герасимов, Наби Раҳимов, Малик Қаюмов, Комаки Курихара ва бошқа кўплаб кишиларни учратиш мумкин.

Ўзбекистон фотоусталари ишлари виставкаси бутун фестиваль мобайнида Кино уйида ишлайди. Кейин эса бу галги анжуман материаллари билан тўлдирилган виставка Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг клубида очилади.

(ЎзТАГ).

✦ УЧ ҚИТЪА кинематографчиларининг Х Халқаро Тошкент кинофестивалида афғонистонлик кино санъати усталари ҳам иштирок этишмоқда. СУРАТДА: афғон санъаткорлари.

Л. Глауберзон фотоси.

ЭЪТИРОФ

✦ БУ САНЪАТ кўригининг кинематографчилар учун чинакам сиёсий ва ижодий мактаб сифатида ўйнаётган ролини ҳар қанча олқишласа арзийди.

Альфонсо РЕНТИРИЯ. (Колумбия).

✦ МЕН Ғарб мамлакатларида бўлган жуда кўп кинофестивалларда иштирок этганман. Лекин бирортасида ҳам Тошкент санъат кўригидагидек қардошлик руҳини кўрмаганман.

Бато МЕИХ. (Экваториал Гвинея).

СПОРТ

ВЕЛОСПОРТ

● БРАТИСЛАВА — БЕРЛИН маршрути бўйлаб ўтказилган Тинчлик велопойгаси ниҳоясига етди. Унда совет велопойгачилари Жамолиддин Абдужабборов, Дмитрий Конишев, Владимир Пульников, Павел Тонков, Петр Угрюмов ҳамда Сергей Усламинлар мамлакатимиз терма командаси составида иштирок этиб, умумкоманда ҳисобида ғалабага эришдилар. Шахсий биринчиликда Уве Амплер (ГДР) ғолиб чиқди.

Тошкентлик велопойгачи Жамолиддин Абдужабборов жамғарган очколар бўйича классификацияда биринчи ўринни олди. У ҳаммадан яхши, ҳар томонлама пойгачи унвони учун бўлган бахсда эса учинчи ўринни эгаллади.

ФУТБОЛ

✦ ОЛИЙ ЛИГА командалари ўртасида 11 тур ўйинлари ўтказилди: «Динамо» (К) — Локомотив (М) — 1:0, «Черноморец» — «Динамо» (Тб) — 2:0, «Шахтер» — «Нефтчи» 0:2, «Днепр» — «Динамо» (М) — 2:0, «Спартак» — «Арарат» — 1:1, «Қайрат» — «Динамо» (Мн) — 1:2, «Металлист» — «Зенит» — 1:1.

Чемпионатда 17 очко билан Киев динамочилари пешқадамлик қилишмоқда.

* * *

● ФИЗКУЛЬТУРА коллективлари командалари ўртасида республика биринчилигининг тўққизинчи турида группа пешқадамлари Чирчиқнинг «Сельмашчи» ва Гулистоннинг «Гулистончи» командалари ўзаро бахс юритишди. Гулистонда ўтказилган мазкур учрашувда чирчиқликлар юксак маҳорат кўрсатиб, мезбонлар дарбозасига жавобсиз иккита тўп киритишга муваффақ бўлишди ва турнир жадвалидаги мавқеларини янада мустаҳкамлаб олишди. Турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд қилинди: «Химик» (А) — «Ҳисор» — 2:3, РФОСММ — «Зарафшон» — 0:1, «Кооператор» — «Автомобилист» —4:2, «Норин» — «Савай» — 3:0, «Ўроқ ва Болға» — «Умид» — 2:1, «Бинокор» — «Химик» (Н) — 2:0, «Геолог» — «Колхозчи» — 3:1, УСК—«Бетоншчик» — 0:1.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«МУЗҚАЙМОҚНИНГ АЧЧИҒИ ҲАМ БЎЛАРКАН»

ГАЗЕТАНИНГ шу йил 30 март сонида босилган юқоридаги сарлавҳали хабарда Тўйтепа шаҳрида сотилаётган музқаймоқнинг сифатсизлиги танқид қилинган эди. Ўрта Чирчиқ район матлубот жамиятига қарашли нон комбинатининг директори М. Мирсултонов, касаба союз комитетининг раиси Н. Мирзақуловаларнинг редакцияга юборган жавобида коллектив ўртасида танқидий хабар муҳокама қилинганлиги, унда келтирилган фактлар тўғри эканлиги кўрсатилади.

Йўл қўйган камчиликлари учун лимонад цехининг мастери В. Абдураҳмонов ўзи ишлайдиган цехга оддий ишчи қилиб ўтказилган. Шу цехнинг лаборанти З. Юнусовага сифатсиз музқаймоқни савдога чиқишига йўл қўйганлиги учун қаттиқ хайфсан эълон қилинган.

Шунингдек, камчиликларни бартараф этиш юзасидан қатор ишлар амалга оширилган. Жумладан, музқаймоқ ясаш формалари қайта ясалган, музқаймоқ ва лимонад цехи капитал ремонт қилинган, у ердаги барча жиҳозлар янгилари билан алмаштирилган.

БУГУН — НАВБАТДАГИ ҚАБУЛ

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет навбатдаги қабулни бугун — 26 май пайшанба куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар меҳнаткашларни жамоатчилик Советининг аъзоси юрист Абдужалил Ҳасанов қабул қилади.

Жамоатчилик Совети қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

«Тошкент ҳақиқати» жамоатчи совет қабулхонаси.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Р. — 16650. А. 1609. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12